

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

Κυβερνοεκφοβισμός: Η σύγχρονη μορφή σχολικού εκφοβισμού

ΕΡΕΥΝΑ, ΜΕΛΕΤΗ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Υλικό για ανατροφοδότηση και μελλοντική χρήση

Επιμέλεια: Αρχοντία Γιαννακάκη
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Copyright 2012 ©

Stop Cyber Bullying

Για να μη χάνονται τα "πρόσωπα" στο σχολείο

Ένα πρόγραμμα για την προώθηση μηνυμάτων κατά της βίας και υπέρ της ομαλής συμβίωσης στο σχολείο, βασισμένο στην ενεργητική και βιωματική μάθηση, σύμφωνα με τις αρχές των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

5^ο Λύκειο Λάρισας

Επιμέλεια: Αρχοντία Γιαννακάκη
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Copyright 2012 ©

Ομάδες Αγωγής Υγείας μέσα στο σχολείο, μπορούν να παίζουν σημαντικό παιδαγωγικό ρόλο. Οι μαθητές που ανήκουν σ' αυτές, μετά από συνεχή ενημέρωση κι εκπαίδευση, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε δεύτερο επίπεδο, ως εκπαιδευτές προς τους συμμαθητές τους, πολλαπλασιαστές δράσεων για την καλλιέργεια υγιών στάσεων ζωής. Αυτήν την πρακτική εφαρμόσαμε με τη λειτουργία της ομάδας μας, για την ορθή και ασφαλή χρήση των νέων τεχνολογιών.

Η άποψη της Ομάδας μας

**5^ο Λύκειο Λάρισας
Ομάδα Αγωγής Υγείας**

Συντονισμός προγράμματος:

Αρχοντία Γιαννακάκη, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής 5^{ου} Λυκείου

(argian@sch.gr)

Μαθητές που συμμετείχαν:

Από τη Γ' τάξη	
1. Αλέξης Μιλτιάδης	11. Πούλιος Τάσος
2. Γιανκάκη Νικολέτα	12. Σαμαράς Καμηλαράκης Σταύρος
3. Γκουνιαρούδη Δώρα	13. Σκούφας Ευθύμης
4. Δρυστεύλα Ματίνα	14. Σολοβός Χρήστος
5. Κριντήρας Παναγιώτης	15. Σύρμος Γιώργος
6. Μπαλάνου Άρτεμις	16. Συμεωνίδου Ειρήνη
7. Μπαρμπούζας Βασίλης	17. Τσαγκαράκου Ανδρονίκη
8. Νούλα Σοφία	18. Τσιάκη Νικολέττα
9. Νταλαρίζου Νικολέτα	19. Τσάντζος Περικλής
10. Παπαρσένου Κατερίνα	20. Τσιλίκη Ελευθερία
Από τη Β' τάξη	
21. Βαλασσόπουλος Βαγγέλης	

Παιδαγωγική ομάδα: Στέφανος Στάθης, Φυσικός

Συνεργάστηκαν και οι μαθητές: Ακρίβος Αλέξανδρος, Αλτίμπαση Βίκυ, Τσαγκαράκου Αναστασία (από τη Β' τάξη), Ντέρτσος Νίκος (από την Α' τάξη) στις θεατρικές προσεγγίσεις και Μουλάς Ναπολέον (από τη Β' τάξη), σε καλλιτεχνικές δημιουργίες

Ημέρα ασφαλούς διαδικτύου 2012

Ομάδα Αγωγής Υγείας στο 5^ο Γυμνάσιο Λάρισας

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	11
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
1.2 Άξονες και στόχοι του προγράμματος	14
1.3 Διαδικασία εφαρμογής και Μεθοδολογία της ερευνητικής εργασίας.....	15
1.4 Βασικά ευρήματα του προγράμματος	23
1.5 Αξιολόγηση	24
1.6 Συμπεράσματα	25
1.7 Βιβλιογραφία.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	29
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΥΛΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ-ΔΡΑΣΕΩΝ	
2.1 Δραματοποίηση του βιβλίου «Μου έκλεψαν το όνομά μου».....	31
2.2 Ερωτηματολόγιο για την εκδήλωση της ημέρας κατά της ενδοσχολικής βίας.....	32
2.3 Εκδήλωση στο Χατζηγιάννειο-Αφίσα-Πρόγραμμα	37
2.4 Διαδικτυακές συνήθειες μαθητών και συνήθειες στη χρήση των κινητών.....	38
2.5 «Η ταινία της ζωής της»	41
2.6 Μελέτη και σχολιασμός περιστατικών ηλεκτρονικού εκφοβισμού στο σχολείο ...	43
2.7 Διαδικτυακή ηθική	46
2.8 Το σχολείο και ο ρόλος του στον κυβερνοεκφοβισμό	49
2.9 Βίντεο	52
2.10 Αν κάποιος πέσει θύμα Cyber Bullying	53
2.11 Ευσυνείδητη συμπεριφορά στη χρήση των νέων τεχνολογιών	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	55
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	
3.1 Ομάδα Παρέμβασης Εκπαιδευτικών για το σχολικό εκφοβισμό	57
3.2 Ο ρόλος των γονέων στον κυβερνοεκφοβισμό	58
3.3 Cyber Bullying: Ελληνική και διεθνής πραγματικότητα	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	65
4.1 Αξιολόγηση δράσεων του προγράμματος από τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό	66
4.2 Σκίτσα και ζωγραφική στο πλαίσιο του προγράμματος	69

Ομάδα Αγωγής Υγείας
5^ο Λύκειο Λάρισας

Ζωγραφική και κολλάζ: Βάσια Αλεξούλη-Ευαγγελία Δολμέ
1^η φάση προγράμματος Σχ. Έτος 2010-11

Cyber Bullying: We say NO!!
Ηλεκτρονικό κολλάζ: Στεφανία Μουστάκα
1^η φάση προγράμματος Σχ. Έτος 2010-11

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει εκείνη τη διάσταση του φαινομένου της σχολικής βίας που έχει σχέση με τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό στο σχολικό περιβάλλον.

Αφού επισημαίνεται η επικινδυνότητα του φαινομένου και καταγράφονται οι μορφές που απαντώνται στο σχολείο, στη συνέχεια παρουσιάζεται η προσέγγισή του μέσα από ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας, όπως εφαρμόστηκε στο 5ο Λύκειο Λάρισας.

Οι μαθητές του προγράμματος παρακινούνται από το συντονιστή εκπαιδευτικό, σε μια βιωματική προσέγγιση, με στόχο, αρχικά την κατανόηση των εννοιών που έχουν σχέση με την ταυτότητά τους στο σχολείο και την ψηφιακή υπόληψή τους. Παράλληλα ενημερώνονται από ειδικούς για το πώς να αναγνωρίζουν τις παραβατικές συμπεριφορές και τις παγίδες στη χρήση των νέων τεχνολογιών και στη συνέχεια με την εμπύχωση του εκπαιδευτικού, δρουν σαν επιμορφωτές-πολλαπλασιαστές υγιών συμπεριφορών. Παίρνουν μέρος σε βιωματικά σεμινάρια προς τους συμμαθητές τους και συλλέγουν πληροφορίες, για την έκταση του προβλήματος.

Οι εμπειρίες, οι γνώσεις και τα βιώματα αξιοποιούνται με τα εργαλεία της Πληροφορικής και δημιουργούνται κείμενα, παρουσιάσεις και καλλιτεχνικά έργα (βίντεο κι αφίσες). Για την ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας, χρησιμοποιείται και η μέθοδος της δραματοποίησης αξιόλογων βιβλίων («Μου έκλεψαν το όνομά μου») με θέμα την ενδοσχολική βία και («Η ταινία της ζωής της»), με θέμα τον κυβερνοεκφοβισμό.

Όλη αυτή η εμπλοκή έχει και θα έχει μελλοντικά ευεργετικά αποτελέσματα, γιατί οι μαθητές ευαισθητοποιούνται και βλέπουν με διαφορετικό μάτι αξίες όπως σχολείο και οικογένεια, ενώ η συγκίνηση της ομαδικής προσπάθειας, μεταλαμπαδεύεται στους συμμαθητές ευαισθητοποιώντας τους σε καλές συμπεριφορές. Οι εργασίες δημιουργούν κι ένα αποθετήριο καλών πρακτικών που απευθύνονται και στο ευρύτερο κοινό για ανατροφοδότηση και μελλοντική χρήση.

Λέξεις-Κλειδιά: Ενδοσχολική βία, Ηλεκτρονικός εκφοβισμός, Κυβερνοεκφοβισμός, Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας, Δραματοποίηση βιβλίων, Βιωματική προσέγγιση, Σχολική αποτυχία.

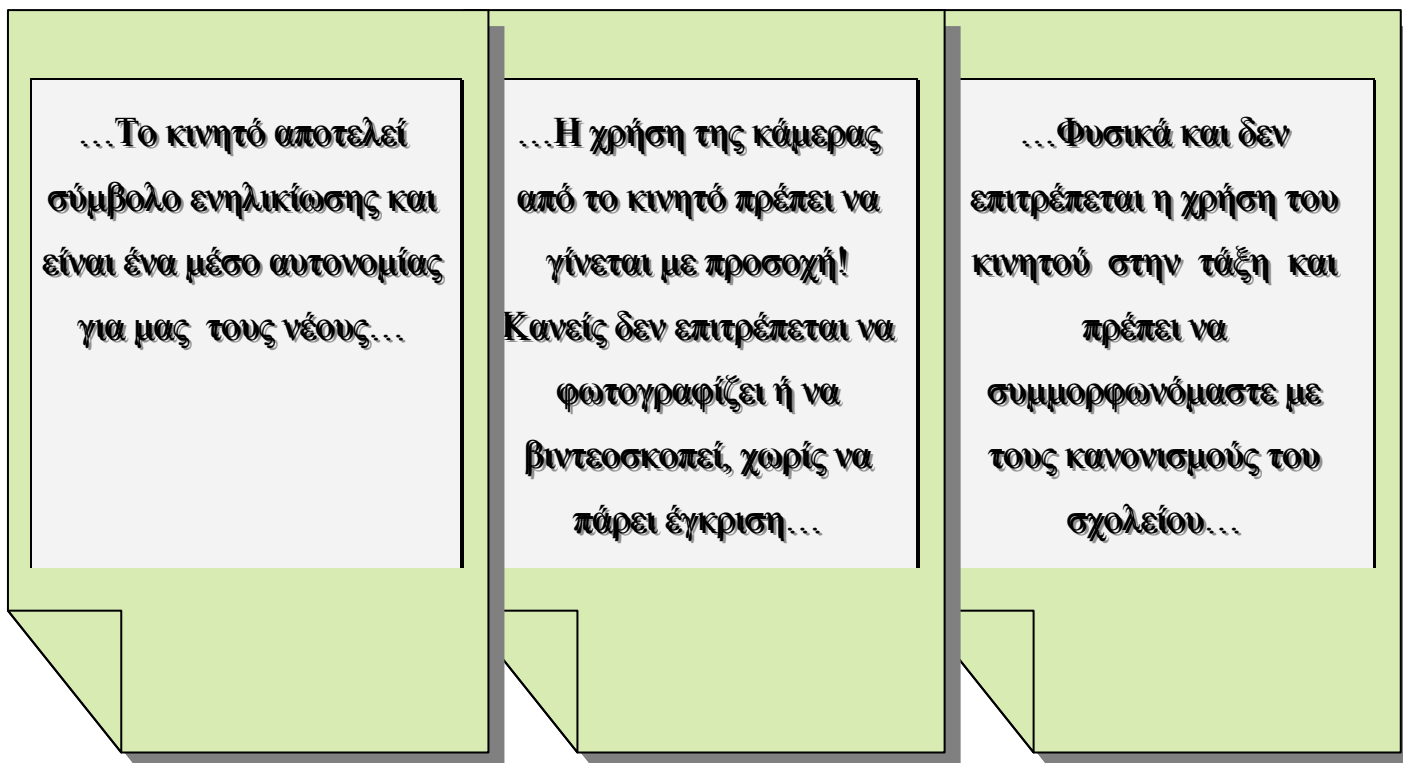
«Το σχολείο δεν πρέπει να παρέχει μόνο γνώσεις σε σχέση με τα αντικείμενα που διδάσκονται αλλά να διδάσκει τη ζωή. Να διδάσκει τρόπους συμπεριφοράς και σεβασμού προς τους άλλους. Οι καθηγητές όλων των μαθημάτων μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην ευρύτερη καλλιέργεια της ψυχής και του μυαλού των μαθητών τους. Οι μαθητές που είναι καλλιεργημένοι και έχουν κριτική σκέψη μπορούν πράγματι να κάνουν σωστή χρήση του διαδικτύου.»

(Εργασία μαθητών: Διαδικτυακή ηθική)

**stop Cyber
Bullying**
5^ο Λύκειο Λάρισας
Ομάδα Αγωγής Υγείας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Ανάπτυξη περιεχομένου καινοτόμου δράσης

Αυτό που πρέπει οπωσδήποτε να γνωρίζουν οι μαθητές, είναι ότι, το διαδίκτυο δεν είναι ένα πεδίο πειραματισμών και δράσεων χωρίς συνέπειες και πρέπει να αναλάβουν την προσωπική τους ευθύνη.

(Εργασία μαθητών: Διαδικτυακή ηθική)

Δεν πρέπει να δημιουργούμε ηθικό πανικό αποδίδοντας στο διαδίκτυο το οποίο είναι μονόδρομος, όλα τα προβλήματα που προκύπτουν από τη λανθασμένη χρήση του και τα οποία επιλύονται με τη μετάγχιση ορθής και υπεύθυνης ενημέρωσης.

(Εργασία: Το φαινόμενο του Cyber Bullying στο σχολικό περιβάλλον με τη ματιά του εκπαιδευτικού)

stop Cyber Bullying
5^ο Λύκειο Λάρισας
Ομάδα Αγωγής Υγείας

Εισαγωγή

Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός, είναι ένα φαινόμενο με αυξητικές τάσεις στο χώρο του σχολείου, λόγω της εξάπλωσης της χρήσης κινητών και διαδικτύου στους μαθητές.

Εκδηλώνεται συνήθως στο σχολικό περιβάλλον με δύο μορφές:

- με διανομή στη μαθητική κοινότητα-μέσω του κινητού ή του διαδικτύου-δυσάρεστων φωτογραφιών ή βίντεο που τραβήχτηκαν από κινητό κι αφορούν μαθητές ή καθηγητές και
- με κλοπή προφίλ μαθητών στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης.

Με βάση διαπιστώσεις προσωπικές και ειδικών, ο κυβερνοεκφοβισμός είναι ένα φαινόμενο, το οποίο πρέπει να απασχολήσει σοβαρά το σχολείο, γιατί:

- Το θύμα και ο θύτης είναι μέσα από τη σχολική κοινότητα.
- Τα αποτελέσματά του είναι οδυνηρά εξαιτίας του δημόσιου εξευτελισμού και της ταπείνωσης, καθώς ό,τι αναρτάται στο διαδίκτυο δεν ξέρουμε ποιοι θα το δουν και πότε. Συνδέονται δε με υψηλά επίπεδα άγχους και κατάθλιψης και σε μεγάλο βαθμό με τη σχολική αποτυχία.
- Ο κυβερνοεκφοβισμός στο σχολείο είναι επικίνδυνος, γιατί ο οποιοσδήποτε μαθητής έχει την επιθυμία να τρομοκρατήσει, μπορεί να το πράξει πολύ εύκολα χωρίς να αντιμετωπίσει το θύμα του, καλυπτόμενος πίσω από τη φαινομενική ανωνυμία του διαδικτύου, ενώ τα περιστατικά είναι πολύ δύσκολο να γίνουν αντιληπτά από τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς.
- Η μη αντιμετώπιση του φαινομένου μπορεί να δημιουργήσει λανθασμένα πρότυπα συμπεριφορών στην ενήλικη ζωή, καθώς ο νταής και το νταηλίκι δεν έχουν επιπτώσεις και “ηρωοποιούνται” κατά κάποιον τρόπο.
- Ακόμη κι αν γίνει αντιληπτό ένα περιστατικό, η αναγνώριση του φαινομένου στο ελληνικό σχολείο, δεν έχει ακόμη ωριμάσει. Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός όπως και η ενδοσχολική βία της οποίας είναι μορφή, παραμένει εγκλωβισμένος στις ενδοσχολικές πρακτικές που εμποδίζουν τη δημοσιοποίηση περιστατικών γιατί εκτιμούν ότι διασύρεται έτσι το ίδιο το σχολείο (Τρίγκα-Μαρτίκα, 2011).
- Δυστυχώς δεν υπάρχει επίσημη πολιτική αντιμετώπισης περιστατικών κυβερνοεκφοβισμού στο σχολείο. Αυτό δεν σημαίνει, ότι το πρόβλημα πρέπει να αποσιωπάται. Το κάθε σχολείο μπορεί και πρέπει να έχει κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους να αναλαμβάνονται και να καταλογίζονται ευθύνες. Ακόμη

καλύτερα, θα πρέπει να εστιάσει στην πρόληψη και στην ενημέρωση μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων (Τρίγκα-Μαρτίκα, 2011).

Ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας δίνει τη δυνατότητα στο σχολείο, να συμβάλει στην υιοθέτηση αξιών και υγιών συμπεριφορών στη χρήση των νέων τεχνολογιών και κατ' επέκταση στη ζωή (Στάππα-Μουρτζίνη, 2004). Παράλληλα εξοικειώνει τους εμπλεκόμενους μαθητές με την επιστημονική μεθοδολογία και τους δίνει τη δυνατότητα να λειτουργούν σαν παρεμβατικός πυρήνας στο σχολείο και σαν ερευνητές, οι οποίοι εκδίδουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους και μιλούν σε σεμινάρια και δημόσιες παρουσιάσεις. Η παρούσα μελέτη παρουσιάζει την εφαρμογή και τα αποτελέσματα ενός τέτοιου προγράμματος Αγωγής Υγείας στο 5ο Γενικό Λύκειο Λάρισας, κυρίως κατά το σχολικό έτος 2011-2012.

Άξονες και στόχοι του προγράμματος

Στο πρόγραμμα πήραν μέρος 20 μαθητές της Γ΄ τάξης και ένας της Β΄ οικειοθελώς. Το αντικείμενο της έρευνας ήταν, η μελέτη της έκτασης και της επικινδυνότητας του φαινομένου του κυβερνοεκφοβισμού στο σχολείο και η χάραξη μιας πολιτικής πρόληψης κι αντιμετώπισης.

Αναπτύχθηκε δε, σε τέσσερες διαστάσεις:

α.) Βιωματική προσέγγιση με καταγραφή εμπειριών των μαθητών της ομάδας και έκθεσης σε σενάρια ιστοριών.

β.) Επιμόρφωση της επιλεγμένης ομάδας των μαθητών ώστε να δημιουργηθεί ένας παρεμβατικός πυρήνας μαθητών που θα παίρνει πρωτοβουλίες και θα συμμετέχει ενεργά σε δράσεις κατά της ενδοσχολικής βίας και υπέρ της ομαλής συμβίωσης στο σχολείο.

γ.) Καταγραφή και μελέτη περιστατικών στο σχολείο στο πλαίσιο δράσεων της ομάδας.

δ.) Ανάδραση, δηλαδή την έκθεση των αποτελεσμάτων της πρακτικής εφαρμογής τέτοιων προγραμμάτων στο σχολείο στην κρίση της ευρύτερης επιστημονικής

κοινότητας. (Συνεργασία με προγράμματα του Πανεπιστημίου και Παρεμβατικής Ομάδας εκπαιδευτικών για τον εκφοβισμό στο σχολείο και με το Δίκτυο κατά της βίας στο σχολείο)

Η καινοτομία του προγράμματος έγκειται σε δύο άξονες: το μοντέλο της πρακτικής υλοποίησης του προγράμματος, και το ρόλο της ομάδας Αγωγής Υγείας στη σχολική κοινότητα.

Η εμπλεκόμενη ομάδα των μαθητών επηρεάζει την εφαρμογή του προγράμματος στο σχολείο και αντιστρόφως τα αποτελέσματα της εφαρμογής στο σχολείο επηρεάζουν την επιμόρφωση του υπεύθυνου εκπαιδευτικού. Η αξία που αποκτά το περιβάλλον της σχολικής κοινότητας με την επίδραση των συμμαθητών, αλλά και ο συντονιστικός ρόλος του εκπαιδευτικού και η αλληλεπίδρασή τους ενισχύει τον παιδαγωγικό ρόλο του σχολείου. Επιδίωξη είναι μια τέτοια ομάδα να υπάρχει μόνιμα στο σχολείο.

Διαδικασία εφαρμογής και Μεθοδολογία της ερευνητικής εργασίας

Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε σε δύο φάσεις:

Φάση 1^η (Αποτελέσε μέρος του προγράμματος «Εθισμός στο Διαδίκτυο κι Εφηβεία», το οποίο υλοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2010-11):

Η πρώτη φάση αφορούσε βιωματική προσέγγιση των διαδικτυακών συνηθειών των εφήβων και συνηθειών στη χρήση των κινητών και κατά πόσον αυτές οι συνήθειες καθιστούν το διαδίκτυο και τα κινητά επικίνδυνα εργαλεία, με τα οποία κάποιος μπορεί να πληγωθεί ή να βιώσει καταστάσεις έντονου άγχους.

Όλη η μεθοδολογία στηρίχτηκε στη βιωματική και ενεργητική μάθηση, σύμφωνα με τις αρχές των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας.

Η βιωματική προσέγγιση γινόταν με βιωματική καταγραφή εμπειριών, διάλογο, καταγισμό ιδεών, προβολές σχετικών εκπαιδευτικών βίντεο από το Saferinternet.gr και την Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.) (<http://epsype.blogspot.gr/2012/02/6.html>), επεξεργασία βίντεο, καλλιτεχνική δημιουργία, παιχνίδια ρόλων, έρευνα και παραγωγή υλικού και τελική δημόσια παρουσίαση. Χρησιμοποιήθηκαν επίσης οι μέθοδοι της διάλεξης και της συνάντησης

με ειδικούς επιστήμονες μέσω εκδρομών, με σκοπό οι ειδικοί να απαντήσουν σε εξειδικευμένες ερωτήσεις των μαθητών και οι μαθητές να δράσουν ως ερευνητές-δημοσιογράφοι, η δε ενημέρωση να δώσει εγκυρότητα στο πρόγραμμα και να λειτουργήσει ενισχυτικά ως προς τους στόχους.

Οι μαθητές ενημερώθηκαν κι εκπαιδεύτηκαν από φορείς όπως, η Ελληνική Εταιρεία Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο, η Μονάδα Εφηβικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αθηνών, η Γραμμή Υποστηρίζω, το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Ecost για το Cyber Bullying, η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος.

Όσον αφορά τη βιωματική προσέγγιση στην τάξη, σε κάθε θεματική ενότητα που θιγόταν, πάντα υπήρχε ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κλειστού τύπου στην αρχή για τη συλλογή στατιστικών στοιχείων, αλλά στη συνέχεια κυρίως ερωτήσεις ανοικτού τύπου, για ποιοτική καταγραφή των φαινομένων.

Τέθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα:

- Γιατί είναι επικίνδυνος ο εκφοβισμός μέσω διαδικτύου και κινητών;
- Ποια η διαφορά με το κλασικό bullying;
- Ποιοι διαπράττουν τον εκφοβισμό;
- Ποιο το προφίλ του θύματος;
- Γιατί το φαινόμενο αφορά το σχολείο;
- Ποιες οι συνέπειες του φαινομένου;
- Ποιες είναι και ποιες πρέπει να είναι οι πολιτικές αντιμετώπισης στο σχολείο;

Οι απαντήσεις των μαθητών καταγράφονταν από τον εκπαιδευτικό, ο οποίος στο τέλος κάθε θεματικής ενότητας εξήγε τα συμπεράσματα, τα οποία διαβάζονταν στους μαθητές κι αποτελούσαν τη στάση της ομάδας ως προς το θέμα που πραγματευόταν. Δημιουργήθηκε εδώ το παρακάτω υλικό, το οποίο καταγράφηκε και δημοσιεύθηκε σαν ξεχωριστή ενότητα με τίτλο «**Όταν το διαδίκτυο γίνεται φόβος και τρόμος...**», στο περιοδικό **«5LYKEIO@INTERNET-LIFE.GR»** που εκδόθηκε: <http://5lyk-laris.lar.sch.gr/portal/wordpress/wp-content/uploads/2011/10/periodiko.pdf>

- ◆ Απόψεις των μαθητών της ομάδας για το φαινόμενο.
- ◆ Έρευνα και καταγραφή περιστατικών Cyber Bullying στο σχολείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

- ◆ Πιθανή ψυχολογία των μαθητών που δέχονται εκφοβισμό όπως εκτιμήθηκε από την ομάδα.
- ◆ Το Cyber Bullying ένας υπαρκτός κίνδυνος: Δημιουργία κανόνων ευσυνείδητης συμπεριφοράς στο διαδίκτυο.
- ◆ Οδηγός αντιμετώπισης περιστατικών.
- ◆ Ενημέρωση από την κα. Βασιλική Γκουντσίδου μέλος της Διοικούσας επιτροπής του ευρωπαϊκού προγράμματος Ecost για το Cyber Bullying, γιατί ο κυβερνοεκφοβισμός αφορά το σχολείο, πώς οι μαθητές να αναγνωρίζουν το φαινόμενο και τι πρέπει να προσέχουν.
- ◆ Ενημέρωση από τον αξιωματικό Κώστα Βεργίδη εκπρόσωπο της Δίωξης ηλεκτρονικού εγκλήματος Θεσσαλονίκης για το κυβερνοέγκλημα και τις παγίδες διαδικτύου.
- ◆ Ενημέρωση από τον ψυχίατρο παιδιών και εφήβων, Κωνσταντίνο Σιώμο, για το προφίλ θυμάτων, θυτών και τις συνέπειες του κυβερνοεκφοβισμού, μαζί με οδηγίες διαδικτυακής ηθικής.

Σαν πλατφόρμα διδασκαλίας χρησιμοποιήθηκε και η πλατφόρμα της ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης <http://eclass.sch.gr/> (Ψηφιακή τάξη. Για να μπείτε στο 5^ο Λύκειο, πληκτρολογήστε στο σχετικό πλαίσιο 5^ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ). Δημιουργήθηκε το μάθημα ΕΘΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΕΦΗΒΕΙΑ <http://eclass.sch.gr/courses/EL987113/> κι εκεί αναρτιόταν χρήσιμο υλικό για την προσέγγιση των θεμάτων κυρίως όσον αφορά την παρουσίαση ερευνών για τις διαστάσεις των ζητημάτων που προσεγγίζονταν.

Η πλατφόρμα αυτή χρησιμοποιήθηκε και για την ανάρτηση του παραγόμενου υλικού (βίντεο, αφισών, κειμένων, φωτογραφιών από τις δράσεις της ομάδας, φωτογραφιών από εκδρομές, βίντεο από τη δημόσια παρουσίαση), καθώς και οδηγιών, ανακοινώσεων και χρήσιμων συνδέσμων.

Φάση 2^η (Αποτέλεσε διαδικασία του προγράμματος «Κυβερνοεκφοβισμός: Η σύγχρονη μορφή σχολικού εκφοβισμού», το οποίο υλοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2011-12, με σκοπό παρεμβατικές δράσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου στο σχολείο):

Στη δεύτερη φάση της ερευνητικής εργασίας, οι μαθητές χρησιμοποιήθηκαν ως πολλαπλασιαστές δράσεων στο σχολείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Στην ψηφιακή τάξη <http://eclass.sch.gr/> δημιουργήθηκε το μάθημα ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ: ΚΥΒΕΡΝΟΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ <http://eclass.sch.gr/courses/EL987123/>,

για την ανάρτηση χρήσιμου υλικού προσέγγισης του θέματος. Δημιουργήθηκε ο σύνδεσμος Κυβερνοεκφοβισμός, με υλικό για μελέτη από το διαδίκτυο καθώς κι ένας σύνδεσμος με προσβλητικά βίντεο και φωτογραφίες που αλιεύτηκαν στο You Tube και στο Facebook, τα οποία διατηρήθηκαν μόνον για τις ανάγκες της έρευνας.

Η ομάδα ασχολήθηκε συστηματικά με την καταγραφή, τη μελέτη, την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου στο σχολείο και με σύνθημα «Stop Cyber Bullying Για να μη χάνονται τα πρόσωπα στο σχολείο», προχώρησε στις εξής δράσεις:

Βιωματικά εργαστήρια

Τα εργαστήρια απευθύνθηκαν σε τμήματα των project της Α΄ Λυκείου αλλά και της Γ΄ Γυμνασίου κι αφορούσαν την πρόληψη και την αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εκφοβισμού. Προβλήθηκαν δύο σποτ της δράσης SaferInternet «Βάλε τέλος στην παρενόχληση» και Συμβουλές για καταγγελίες απειλών και

παράνομου περιεχομένου της SafeLine κι ένα βίντεο που δημιούργησαν οι μαθητές της ομάδας με τίτλο «Εκφοβισμός στο σχολείο και στο διαδίκτυο» (<http://www.youtube.com/watch?v=4mrP9YHBrZ4>). Στη συνέχεια οι επιμορφωτές - μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες παρουσίασαν βιωματικές προτάσεις που απαντούν στο ερώτημα «Τι πιστεύουν οι μαθητές ότι μπορεί να γίνει από τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και τους ίδιους τους μαθητές για ένα ασφαλέστερο διαδίκτυο» και κάλεσαν και τους επιμορφούμενους να κάνουν το ίδιο.

Στόχος ήταν να αναγνωριστεί η δύναμη της ενημέρωσης και διάχυσης της γνώσης για την υιοθέτηση υγιών συμπεριφορών, από τους μαθητές και καθηγητές.

Ημέρα ασφαλούς διαδικτύου 2012

Πάρα πολλές περιπτώσεις κυβερνοεκφοβισμού, παρατηρούνται στο Facebook. Οι πιο πολλές από

αυτές, οφείλονται στην κακή χρήση του μέσου και στην αδυναμία να προστατέψουμε τον εαυτό μας, με την αλόγιστη έκθεση προσωπικών δεδομένων.

Στην προσπάθεια για ενημέρωση, δημιουργήθηκε το βίντεο με τίτλο, «Η αβάσταχτη ελαφρότητα του ...Facebook» και θεαματική ενότητα, «Σκέψου πριν

κλικάρεις». Στο βίντεο το οποίο γυρίστηκε στο χώρο του σχολείου, συμμετείχαν όλοι οι μαθητές της ομάδας, είτε ως πρωταγωνιστές, είτε ως συντελεστές.

Το βίντεο πήρε μέρος στον επίσημο εορτασμό της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου στην Αθήνα, που διοργάνωσε το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου με τη δράση Safer Internet, της οποίας η ομάδα είναι πρεσβευτής.

(<http://www.saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page157&objId=Category255&childobjId=Category255> Νομός Λάρισας)

Ημέρα κατά της ενδοσχολικής βίας 6 Μαρτίου 2012

Εκδήλωση στο πλαίσιο δράσης του προγράμματος για την ομαλή συμβίωση στο σχολείο

Το πρώτο μέρος, περιλάμβανε δραματοποίηση του βιβλίου με τίτλο «Μου έκλεψαν το όνομά μου», του Ισπανού εικονογράφου-συγγραφέα, Tàssies. Οι μαθήτριες **Αλτίμπαση** και **Τσαγκαράκου**, φορώντας μάσκες, όπως ακριβώς θέλει τους ήρωες ο συγγραφέας, ζωντάνεψαν τους βασικούς ρόλους, σε ένα παιχνίδι μεταξύ αφήγησης και ηλεκτρονικής παρουσίασης της καταλυτικής εικονογράφησης του βιβλίου, με την υποβλητική συνοδεία μουσικής, από τη βραβευμένη ταινία Forrest Gump.

Το δεύτερο μέρος αφορούσε την προβολή ενός βίντεο, που αποτελεί τμήμα του εκπαιδευτικού προγράμματος «Αντιμετωπίζω τον Εκφοβισμό στο Σχολείο», το οποίο εφαρμόζεται από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο

Flinders της Αυστραλίας. Το βίντεο παραχώρησε η ερευνήτρια – ψυχολόγος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Χριστίνα Ρούση - Βέργου, PhD, στο πλαίσιο συνεργασίας με ομάδα καθηγητών (στην οποία μετέχει και η συντονίστρια του προγράμματος) για το σχολικό εκφοβισμό. Μέσω του βίντεο, οι μαθητές μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τις μορφές της ενδοσχολικής βίας-αποκλεισμό, λεκτική βία, σωματικό και ηλεκτρονικό εκφοβισμό-και διαπαιδαγωγούνται σε καλές πρακτικές πρόληψης και αντιμετώπισης.

Ερωτηματολόγιο

Αμέσως μετά την παρουσίαση της δράσης, οι μαθητές κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο που είχε σχέση καταρχήν με την κατανόηση της δραματοποιημένης ιστορίας και τα συναισθήματα που ένιωσαν κατά τη διάρκειά της, σε ένα δεύτερο επίπεδο αν έχουν εμπλακεί ως θύτες, θύματα ή παρατηρητές σε περιστατικά ενδοσχολικής βίας και κυβερνοεκφοβισμού και σε ένα τρίτο επίπεδο, προτάσεις για την ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση στο σχολείο κι επέκταση των στρατηγικών στη ζωή.

Παρακολούθηση εκδηλώσεων-ημερίδων

Για την καλύτερη ενημέρωση, μαθητές της Ομάδας παρακολούθησαν σχετικές ημερίδες και συγκεκριμένα:

Ημερίδα με θέμα «Κανόνες Ασφαλούς Πλοήγησης στο Διαδίκτυο – Cyber Bullying» που πραγματοποιήθηκε στις 13-1-2012, στο Δημοτικό Ωδείο, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, με ομιλητές τον προϊστάμενο **Μανώλη Σφακιανάκη** και άλλους ειδικούς της Δίωξης.

Εκδήλωση με θέμα «Επιθετικότητα και εντάσεις στο Σχολείο: Μύθοι και πραγματικότητα» με ομιλητή τον καθηγητή Εγκληματολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών **Γιάννη Πανούση**, στις 27-3-2012, στο 4ο Δημοτικό σχολείο Λάρισας.

Στάδιο παραγωγής υλικού μέσω καλλιτεχνικής δημιουργίας, κειμένων, βίντεο για δημόσια παρουσίαση

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες, ανάλογα με τις δεξιότητες και τις επιθυμίες τους. Δημιουργήθηκαν οι παρακάτω ομάδες:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

- ◆ Ομάδα δημιουργίας αφισών ζωγραφικής (Στόχος τέθηκε η μετάδοση μηνυμάτων με σκοπό την κατανόηση των συνεπειών του ηλεκτρονικού εκφοβισμού και τη σημασία της αναφοράς του περιστατικού).
- ◆ Ομάδα δημιουργίας βίντεο για το Cyber bullying (Στόχος ήταν να παρουσιαστούν μέσα από σκίτσα, συνήθη περιστατικά εκφοβισμού όπως συμβαίνουν στο διαδίκτυο και στα κινητά, να τονιστούν οι οδυνηρές συνέπειες και να προβληθεί η ατομική ευθύνη, για την τήρηση ενός κώδικα υγιούς συμβίωσης στο σχολείο).
- ◆ Ομάδα σύνθεσης κειμένων για δημόσια παρουσίαση (Στόχος ήταν να ξεφύγουμε από τα όρια της ημερίδας μόνον με ειδικούς και να ακουστούν οι φωνές των ίδιων των παιδιών με τα κείμενά τους).

Θεατρική προσέγγιση

Επιχειρήθηκε δεύτερη θεατρική προσέγγιση με τίτλο «Η ταινία της ζωής της», με θέμα τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό. Το δρώμενο αποτελεί δραματοποίηση διασκευασμένων αποσπασμάτων του βιβλίου του Βαγγέλη Ηλιόπουλου, «Delete στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό». Κι εδώ η παράσταση παίχτηκε με τη συνοδεία ηλεκτρονικής παρουσίασης ψηφιοποιημένων εικόνων που τόνιζαν το περιεχόμενο του έργου.

Δε δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στους καθαρά θεατρικούς τρόπους έκφρασης, αλλά αντιμετωπίστηκε το θέατρο σαν διδακτικό εργαλείο, μαζί με μορφή τέχνης, με στόχο να προσεγγίσει τους μαθητές-θεατές με τεχνικές που προωθούν την επικοινωνία και την ενσυναίσθηση, με στόχο τη γνώση και την κατανόηση του «διαφορετικού».

Ερευνητική εργασία (Project)

Όλη η Ομάδα εκπόνησε ερευνητική εργασία (project) με υποθέματα:

Το φαινόμενο του Cyber Bullying στο σχολικό περιβάλλον με τη ματιά του εκπαιδευτικού (Α. Γιαννακάκη).

Καταγραφή και μελέτη περιστατικών σχολικού κυβερνοεκφοβισμού στο YouTube (Α. Μπαλάνου-Ν. Νταλαρίζου-Γ. Σύρμος) και στο Facebook (Ν. Γιανκάκη-Π. Κριντήρας-Χ. Σολοβός). Διαδικτυακή ηθική (Ε. Σκούφας-Ε. Τσιλίκη).

Ρόλος του σχολείου στον κυβερνοεκφοβισμό (Β. Μπαρμπούζας-Ε. Συμεωνίδου).

Εμπειρία από το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας (Μ. Αλέξης- Ανδρ. Τσαγκαράκου –Σ. Νούλα). Ρόλος των παρατηρητών (Π. Τσάντζος –Κ. Παπαρσένου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ρόλος της οικογένειας (Μ. Δρυστέλλα-Δ. Γκουνιαρούδη).

Αντιμετώπιση περιστατικών αν πέσουμε θύματα (Ν. Τσιάκη).

Οι εργασίες παρουσιάστηκαν δημόσια, στο Χατζηγιάννειο Δημοτικό Πνευματικό

Κέντρο, σε συνεργασία και με άλλους φορείς (Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου, ΟΚΑΝΑ, Πρόγραμμα «Αντιμετωπίζω τον εκφοβισμό στο σχολείο» του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ομάδα Παρέμβασης Εκπαιδευτικών για το σχολικό εκφοβισμό), σε μια προσπάθεια ανοίγματος του σχολείου στην τοπική κοινωνία.

Αφίσες

Όλο το μήνυμα του προγράμματος, είναι συμπυκνωμένο στην αφίσα με τίτλο «Stop Cyber Bullying Για να μη χάνονται τα "πρόσωπα" στο σχολείο»

Βίντεο

Δημιουργήθηκε βίντεο με τίτλο τον ίδιο με την κεντρική αφίσα (Τεχνική επεξεργασία, Επιμέλεια μουσικής: Β. Βαλασσόπουλος- Σχεδιασμός σκίτσων : Ν. Μουλάς- Κείμενα: Α. Γιαννακάκη), στο οποίο περιλαμβάνονται μέσω σκίτσων, σκηνές προσβλητικών βίντεο, φωτογραφιών και

σχολίων, που αλιεύτηκαν στο Facebook και στο YouTube, οι οποίες μπορεί να είναι σκληρές φίλων, συμμαθητών, καθηγητών, ενώ παράλληλα τονίζεται η ατομική ευθύνη για την ομαλή συμβίωση στο σχολείο και η αξία της φιλίας και της συμφιλίωσης.

Βασικά ευρήματα του προγράμματος

Τα βασικά ευρήματα στην προσέγγιση του φαινομένου του κυβερνοεκφοβισμού, είναι:

- **Οι μαθητές δεν γοητεύονται από βίαιες συμπεριφορές.** Σχεδόν όλοι δηλώνουν ότι μπορεί να αναστατωθούν αν δουν τον εαυτό τους στο διαδίκτυο χωρίς τη συναίνεσή τους και πολύ περισσότερο σε προσβλητικά βίντεο κατ' εξακολούθηση.
- Παρόλα αυτά, **πολλοί μαθητές εμπλέκονται σε περιστατικά κυβερνοεκφοβισμού ξεκινώντας από πλάκα στη χρήση κινητών.** Έτσι δικαιολογούν τα βίντεο που έχουν αναρτηθεί κυρίως στο Facebook, αλλά και μερικά στο YouTube, πολλά από τα οποία είναι τραβηγμένα μέσα στην τάξη. Κι αυτό το σημείο χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, γιατί από τη στιγμή που επιδεικνύουν μια σκληρότητα και μια χαμηλή ευαισθησία και προς τους συμμαθητές τους και προς τους καθηγητές, εύκολα μπορούν να μεταβούν από το παιχνίδι σε πιο σοβαρές εγκληματικού τύπου πράξεις. Είναι το σημείο που επισημαίνει ο γνωστός εγκληματολόγος καθηγητής Γιάννης Πανούσης, ότι πολύ εύκολα οι νέοι μπορεί να περάσουν από το παιχνίδι του δρόμου, στο έγκλημα του δρόμου. Θέλει καλλιέργεια εδώ για να καταλάβουν ότι **η πλάκα είναι υποκειμενική. Η τάξη επίσης δεν είναι χώρος ασύλου για οποιεσδήποτε ιδέες ορισμένων και πρέπει να καταλάβουν οι μαθητές ότι ενδεχομένως οι πράξεις τους να έχουν συνέπειες.**
- Μερικοί μαθητές που συμμετέχουν αλλά δεν πρωταγωνιστούν στις πράξεις εκφοβισμού, προωθώντας προσβλητικά μηνύματα ή βίντεο ή φωτογραφίες, δεν συνειδητοποιούν το μέγεθος των συνεπειών της πράξης τους.
- Πολλοί μαθητές θεωρούν ότι δεν τους αφορά το θέμα, γιατί δεν κάνουν χρήση σελίδων κοινωνικής δικτύωσης ή προσέχουν στη χρήση, ενώ η πραγματικότητα είναι, ότι θύμα μπορεί να πέσει ο καθένας. Από τους 120 μαθητές της Α' Λυκείου που συμπλήρωσαν πειραματικά ερωτηματολόγιο το οποίο θα τρέξει την επόμενη

σχολική χρονιά, το 70% πιστεύει πως κινδυνεύει να πέσει θύμα μόνον αυτός που δεν προσέχει ή που προκαλεί με τη συμπεριφορά του στο διαδίκτυο.

- Πάνω από το 1/3 των μαθητών της Α' και Β' τάξης που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο στο πλαίσιο εκδήλωσης για την ημέρα κατά της ενδοσχολικής βίας, στην ερώτηση τι μπορεί να γίνει στο σχολείο για να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο του ηλεκτρονικού εκφοβισμού, έγραψαν τίποτα, ενώ είχαν προτάσεις για τις άλλες μορφές σχολικού εκφοβισμού όπως τη λεκτική, τη σωματική βία και τον αποκλεισμό. Δεν είναι τυχαία η απάντηση, η οποία συναρτάται με τη δυσκολία να δημοσιοποιηθεί ένα περιστατικό και να εντοπιστεί ο θύτης.
- Φαίνεται επίσης ένα έλλειμμα επικοινωνίας μεταξύ γονέων κι εφήβων, καθώς οι μαθητές δηλώνουν στη συντριπτική πλειοψηφία τους, πως δεν μίλησαν ή δεν θα μιλήσουν στους γονείς τους για περιστατικά κυβερνοεκφοβισμού. Άρα **διαφαίνεται σήμερα μαζί με τον αδύναμο ρόλο του σχολείου και ο αδύναμος ρόλος της οικογένειας, και κατά συνέπεια και οι δυο ομάδες χρειάζονται ενίσχυση με ενημέρωση.** Ο ρόλος των γονέων στην πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου είναι σημαντικός.
- Οι μαθητές αντιδρούν με ενθουσιασμό και συγκίνηση σε δράσεις που έχουν να κάνουν με θεατρικές προσεγγίσεις με πρωταγωνιστές συμμαθητές τους. Μέσα από τους συμμαθητές τους μπορούν να μπουκ στην θέση του άλλου, οπότε να καταλάβουν τις οδυνηρές συνέπειες του κυβερνοεκφοβισμού. Το μήνυμα διεισδυτικό στους εφήβους, με τη δύναμη του θεάτρου να αγγίζει τις ευαίσθητες χορδές μας όπως δείχνει και ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε.
- Μια διάσταση του προβλήματος η οποία χρήζει εμπειριστατωμένης μελέτης, αφορά την περίπτωση που ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός έχει σχέση με ζητήματα εθνικής ή πολιτιστικής διαφορετικότητας. Πρόκειται για απειλές οι οποίες προκύπτουν από την παρουσία στο σχολείο μαθητών, παιδιών μεταναστών. Καταγράφηκαν μεμονωμένα και τέτοια περιστατικά.

Αξιολόγηση του προγράμματος

Η βιωματική προσέγγιση θεμάτων που είναι μέρος της καθημερινότητας των εφήβων, όπως είναι η χρήση διαδικτύου και κινητών, δίνει τη δυνατότητα να ακουστεί το αληθινό χρώμα της φωνής των μαθητών, οι δικές τους αλήθειες, πέρα από

διατυπωμένα κείμενα και προετοιμασμένες εργασίες. Δίνει και την τύχη-ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να περάσει από διαδικασία αυτογνωσίας και να γίνει πιο ανθρώπινος.

Η ενεργοποίηση των μαθητών της ομάδας στο πρόγραμμα, μπορεί να αξιολογηθεί από την ανάλυση των στοιχείων των συζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν. Επίσης προκύπτει από τη δημιουργική συμμετοχή όλων με αμείωτο ενδιαφέρον, σε όλες τις δράσεις. Από τα σχόλια αξιολόγησης που γράφουν μετά από κάθε εφαρμογή. Από τη συμμετοχή τους στη δημόσια παρουσίαση, παρόλο που πραγματοποιήθηκε 15 ημέρες πριν από την έναρξη των πανελλαδικών εξετάσεων, συμμετοχή η οποία ξάφνιασε και συζητήθηκε από τους παρευρισκομένους ειδικούς. Από τη δημιουργία ενός θετικού κλίματος στο σχολείο και τη λειτουργία της ομάδας ως πρότυπο συμπεριφοράς, γεγονός που επηρέαζε σε καλές πρακτικές και τους συμμαθητές τους.

Ανταπόκριση είχαν οι δράσεις και στην ευρύτερη κοινότητα του σχολείου. Μαθητές ζήτησαν συμβουλές, κατέθεσαν περιστατικά, προβλήματα, ενώ περιστατικά παραπέμφθηκαν για βοήθεια, στις Γραμμές Υποστηρίζω και SafeLine. Δεν ήταν λίγοι οι μαθητές που ζήτησαν να βοηθήσουν ή ζήτησαν να μπουν στο πρόγραμμα της επόμενης χρονιάς.

Για τους μαθητές που ετοίμασαν εργασίες ή που ενσάρκωσαν ρόλους, ήταν μια πολύ ενδυναμωτική εμπειρία, καθώς έδωσαν βήμα στα θύματα του εκφοβισμού που σιωπούν, αλλά και προσπάθησαν να ευαισθητοποιήσουν τους αδιάφορους μαθητές-παρατηρητές και τους θύτες, να νιώσουν τα συναισθήματα των θυμάτων.

Συμπεράσματα

- Το θέμα κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών, γιατί εμπλέκονται στο δικό τους κόσμο. Αναπτύσσουν δεξιότητες που ούτε καν ξέρουν πως τις έχουν, μαθαίνουν να ψάχνουν στο διαδίκτυο μέσα από δημιουργικούς δρόμους, εκφράζονται καλλιτεχνικά, αναπτύσσουν υποκριτικές δεξιότητες, εξοικειώνονται με μεθόδους ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης που χρησιμοποιούνται στην τρίτοβάθμια εκπαίδευση, βελτιώνουν την αυτογνωσία και την αυτοεκτίμησή τους, αλλάζουν λαθεμένες συμπεριφορές, παίρνουν πρωτοβουλίες σε θέματα οργάνωσης

παρουσιάσεων κι εκδρομών, τονώνουν τη διάθεσή τους για συνεργασία κι αρμονική συνύπαρξη, εργάζονται ομαδικά για το γενικό καλό και παίρνουν εφόδια για το μέλλον. Τελικά όλο το πρόγραμμα εξελίσσεται σε μια ζωντανή διαδικασία, που γεμίζει χαρά κι δίνει ξεχωριστό νόημα στη σχολική χρονιά.

- Οι μαθητές, αναγνωρίζουν τα οφέλη από τη δημιουργική αναζήτηση στο διαδίκτυο. Βιώνουν όμως, πως η συμπεριφορά τους στον ψηφιακό κόσμο μπορεί να επηρεάσει τον πραγματικό και η ζωή δεν είναι παιχνίδι. Κατανοούν τη σημασία της **ιδιωτικότητας** και της προστασίας της αξιοπρέπειας, της δικής τους και των άλλων, στο διαδίκτυο. Προβληματίζονται στην έννοια της **ψηφιακής υπόληψης**. Κατανοούν τον κυβερνοεκφοβισμό με την καλλιέργεια της **ενσυναίσθησης**, μέσα από την προσωπική και βιοματική έκθεσή τους σε ιστορίες περιστατικών. Καλλιεργούν την κριτική ικανότητα για την αντιμετώπισή τους.
- Καλλιεργείται και η υπευθυνότητα των μαθητών στην οργάνωση δημόσιας παρουσίασης με τη μορφή ημερίδας. Αποκτούν κεντρικό ρόλο, με επιρροή στις γνώμες των ειδικών, αλλά και στο σχολείο και την οικογένεια.
- Η δημιουργία και προβολή βίντεο, καθώς και οι θεατρικές προσεγγίσεις με ενσάρκωση ρόλων από τους μαθητές, έχουν μεγάλη απήχηση στη σχολική κοινότητα.
- Φαίνεται ο αδύναμος ρόλος της οικογένειας αλλά και του σχολείου, στην καλλιέργεια κριτικής ικανότητας και δεξιοτήτων, αναφορικά με τις συμπεριφορές στη χρήση διαδικτύου-κινητών και την αντιμετώπιση των κινδύνων. Άρα και οι δύο ομάδες πρέπει να ενδυναμωθούν με ενημέρωση και επιμόρφωση.
- Φαίνεται η δύναμη που ασκούν οι συνομήλικοι στην εφηβεία, γεγονός που επιβεβαιώνει έρευνα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Άρα οι μαθητές της ομάδας Αγωγής Υγείας και κυρίως της Γ' Λυκείου, μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην εκπαίδευση συνομήλικων ή μικρότερων. Επιτακτική είναι επίσης η ανάγκη λειτουργίας ανάλογων προγραμμάτων, στο Γυμνάσιο.
- Το πρόγραμμα κεντρίζει αδιάφορους μαθητές στα μαθήματα, οι οποίοι δουλεύουν με ζήλο και καταθέτουν ιδέες, απόψεις, δεξιότητες και προβληματισμούς αξιόλογους. Βοηθά τους μαθητές της Γ' Λυκείου οι οποίοι προετοιμάζονται για

τις Πανελλαδικές Εξετάσεις, να εκτονωθούν από το άγχος.

- Η ενημέρωση από ειδικούς δίνει εγκυρότητα στο πρόγραμμα, ενώ ενισχύει τους στόχους του. Οι εκπαιδευτικές εκδρομές, συνδυάζουν την ψυχαγωγία με την μάθηση, ενώ προσφέρουν εξαιρετικές εμπειρίες από την προσέγγιση χώρων όπως, η Μονάδα Εφηβικής Υγείας, η Δίωξη Ηλεκτρονικού εγκλήματος, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Ecost, η Εταιρεία Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο, η Εταιρεία Aventurine με το μοναδικό παγκόσμιο διαδικτυακό ελληνικό παιχνίδι.
- Η δημόσια εκδήλωση προβάλλει το σχολείο και συμβάλλει στη σύνδεσή του με την τοπική κοινωνία. Στα μάτια γονιών κι εκπαιδευτικών ενισχύεται το κύρος του.

Όλη η δραστηριότητα αποτελεί έτοιμο υλικό είτε ως προς τη μεθοδολογία είτε ως προς το περιεχόμενο, για τους εκπαιδευτικούς που θέλουν να οργανώσουν ανάλογα προγράμματα ή το μάθημα Ερευνητικής Εργασίας Λυκείου (project).

Βιβλιογραφία

Στάππα-Μουρτζίνη, Μ. (2004). Αγωγή Υγείας. Εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Αθήνα, Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων. Ανακλήθηκε από τη διεύθυνση http://www.pi-schools.gr/programs/agogi_ygeias/agogi_ygeias.pdf.

Τρίγκα-Μαρτίκα, Ε. (2011). Σχολική βία •Σχολικός εκφοβισμός •Θυματοποίηση •Ο ρόλος της οικογένειας-σχολείου. Αθήνα, Εκδόσεις Γρηγόρη.

Έρευνα Πρόληψη Αντιμετώπιση των κινδύνων στη χρήση διαδικτύου. Τόμος πρακτικών 1ου πανελλήνιου συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρίας Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο. Επιμέλεια: Σιώμος Κ.-Φλώρος Γ. (2011), Λάρισα.

Tàssies, W. (2011). Μου έκλεψαν το όνομά μου. Μετάφραση: Δημήτρης Ψαρράς. Εικονογράφηση: Tàssies. Αθήνα, Εκδόσεις Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.

Ηλιοπούλος, Β. (2011). Delete στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό. Αθήνα, Εκδόσεις Ε.Ψ.Υ.Π.Ε..

Γιαννακάκη, Α. (2012). Έντυπο ανάπτυξης περιεχομένου Ερευνητικής εργασίας με τίτλο «Περπατώντας στα μονοπάτια του διαδικτύου με οδηγό τα βιώματά μας», όπως υποβλήθηκε στον φορέα Αριστεία και Καινοτομία στην εκπαίδευση. Ανάκληση από το Υλικό της ψηφιακής τάξης (<http://eclass.sch.gr/>) του 5^{ου} Λυκείου, στο μάθημα «Εθισμός στο Διαδίκτυο και Εφηβεία» (<http://eclass.sch.gr/courses/EL987113/>).

Περιοδικό Αγωγής Υγείας 5ου Λυκείου (2011). Λάρισα, Ενότητα με τίτλο: «Όταν το διαδίκτυο γίνεται φόβος και τρόμος...», σελ. 28-42, <http://5lyk-laris.lar.sch.gr/portal/wordpress/wp-content/uploads/2011/10/periodiko.pdf>

...Καθηγητές οι οποίοι είναι είτε αδιάφοροι, είτε υπερβολικά ευαίσθητοι ή αρκετά ανώριμοι ή και πολύ αυστηροί, που δεν επικοινωνούν με τους μαθητές μέσα στην τάξη, είναι συνηθισμένο να βρίσκονται σε κάποιο βίντεο που έχει δημοσιευτεί στο διαδίκτυο...

...Όσον αφορά τα θύματα – μαθητές, είναι συνήθως παιδιά ευαίσθητα, εύθικτα, που επηρεάζονται πολύ, ακόμα και από την παραμικρή ενόχληση εις βάρος τους. Μπορεί να είναι μαθητές διαβαστεροί, πλακατζήδες ή και μοναχικοί...

...Η φήμη που αποκτά ένας καθηγητής-θύμα, τον συντροφεύει ακόμη κι όταν αλλάξει σχολείο ή συνταξιοδοτηθεί! ...

...Οι μαθητές που εκφοβίζονται, συνήθως αδυνατούν να αντιδράσουν κατάλληλα ώστε να σταματήσει η ψυχική τους οδύνη...

...Γονείς και συμμαθητές, άλλοι πιστεύουν πως τα θύματα αξίζουν τέτοια αποτρόπαια προσβολή και άλλοι πως ο εκφοβισμός, ιδιαίτερα στις διαστάσεις του διαδικτύου, είναι πράξη καταδικαστέα...

...Μια σπουδαία παρατήρηση είναι, πως τα περισσότερα προσβλητικά βίντεο και φωτογραφίες, είναι δημοσιευμένα στο Facebook και όχι στο YouTube.

Αυτό συμβαίνει, γιατί οι θύτες προσπαθούν να προσβάλλουν συγκεκριμένα πρόσωπα και όχι γενικώς τραγικές καταστάσεις...

(Εργασία μαθητών: **Μελέτη και σχολιασμός περιστατικών ηλεκτρονικού εκφοβισμού στη σχολική κοινότητα**)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Υλικό εργασιών και δράσεων

«Το σχολείο μου η φυλακή μου, κάθε χρονιά μια καταδίκη... Όλα τα ωραία πράγματα στον κόσμο, το καινούριο φως, η μυρωδιά του φούρνου, τα χαμόγελα, οι λέξεις που προφέρονται ψιθυριστά, είναι για τα άλλα παιδιά. Δεν είναι για μένα...Γιατί εγώ δεν έχω όνομα...Μου το έκλεψαν στο σχολείο...».

«Μου έκλεψαν το όνομά μου»

Tàssies, W. (2011). Μετάφραση: Δημήτρης Ψαρράς. Εικονογράφηση: Tàssies.

Αθήνα, Εκδόσεις Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.

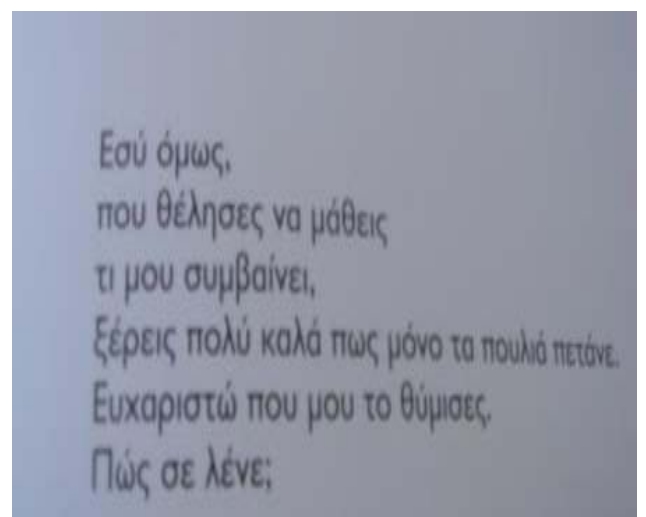
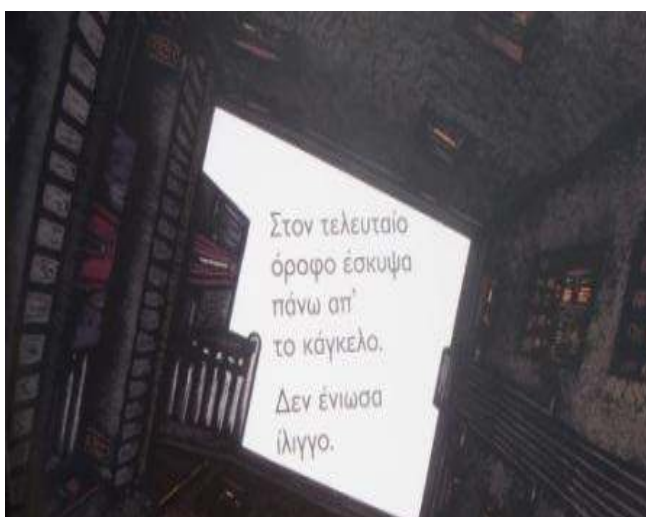
«Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι το σχολείο δεν θα είναι ο καθρέφτης του μοντέλου εξουσίας και βίας, έτσι όπως παρουσιάζεται καθημερινά στους νέους από μια άρρωστη κοινωνία υπό τον έλεγχο ανεύθυνων ενηλίκων. Ωστόσο, πρέπει να πιστέψουμε στον κοινό μας στόχο, που δεν είναι άλλος απ' το να εργαστούμε για να χτίσουμε το σύνθετο οικοδόμημα της ειρήνης και της υγείας. Η πίστη μας και οι κόποι μας θα βοηθήσουν τους νεότερους να σκεφτούν σύνθετα, αποφεύγοντας την πίεση της βίας, μεγαλώνοντας καλύτερα από μας».

Tàssies

Δραματοποίηση του βιβλίου «Μου έκλεψαν το όνομά μου» του βραβευμένου Ισπανού εικονογράφου-συγγραφέα, Tàssies

Ρόλοι: Βίκυ Αλτίμπαση-Αναστασία Τσαγκαράκου

Μάσκες: Δώρα Γκουνιαρούδη-Ματίνα Δρυστεύλα

Αντιμετωπίζω τον εκφοβισμό

Για να μην
"καθίσει" η βία
στα θρανία

Τετράδιο μαθητή

6-3-2012

ΜΕΡΟΣ Α':

"Το χαμένο πρόσωπο του θύματος ενδοσχολικής βίας"

*Δραματοποίηση του βιβλίου «Μου έκλεψαν το
όνομά μου»*

1. Γιατί οι ήρωες παρουσιάζονται με μάσκες;
2. Ποιο το τέλος της ιστορίας και ποια συναισθήματα νιώσατε κατά τη διάρκειά της;

ΜΕΡΟΣ Β' : ΠΡΟΒΟΛΗ ΒΙΝΤΕΟ

3. Τι μπορεί να γίνει στο σχολείο από τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για να μειωθεί:

α.) Ο Αποκλεισμός... β.) Ο Λεκτικός εκφοβισμός... γ.) Ο Σωματικός εκφοβισμός... δ.) Ο Ηλεκτρονικός εκφοβισμός...

Από τους μαθητές....

α.)

β.)

γ.)

δ.)

Από τους καθηγητές...

α.)

β.)

γ.)

δ.)

Από τους γονείς...

α.)

β.)

γ.)

δ.)

Συμμετοχική παρατήρηση...

4. Τι μπορεί να γίνει στο σχολείο από τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για να αλλάξει η συμπεριφορά αυτών που συμμετέχουν ως παρατηρητές;

Ανάπτυξη στρατηγικών αντιμετώπισης σε επίπεδο σχολείου...

5. Τι μπορεί να γίνει ώστε να βελτιωθεί η αντιμετώπιση του εκφοβισμού σε επίπεδο σχολείου;

Προσωπικές πληροφορίες

6. Φύλο: Αγόρι Κορίτσι

7. Μετά τη σημερινή παρουσίαση αναγνωρίζεις τον εαυτό σου ότι έχεις εμπλακεί σε περιστατικό εκφοβισμού

A) ως θύμα

α.) Αποκλεισμού Σε ποιον απευθύνθηκες;

β.) Λεκτικού εκφοβισμού Σε ποιον απευθύνθηκες;

γ.) Σωματικού εκφοβισμού Σε ποιον απευθύνθηκες;

δ.) Ηλεκτρονικού εκφοβισμού Σε ποιον απευθύνθηκες;

B) ως θύτης

α.) Αποκλεισμού

β.) Λεκτικού εκφοβισμού

γ.) Σωματικού εκφοβισμού

δ.) Ηλεκτρονικού εκφοβισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Ερωτηματολόγιο
στο πλαίσιο δράσης για την ημέρα κατά της ενδοσχολικής βίας
σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Γ) ως παρατηρητής

α.) Αποκλεισμού	☐	Παρενέβης και πώς;
β.) Λεκτικού εκφοβισμού	☐	Παρενέβης και πώς;
γ.) Σωματικού εκφοβισμού	☐	Παρενέβης και πώς;
δ.) Ηλεκτρονικού εκφοβισμού	☐	Παρενέβης και πώς;

Επέκταση των στρατηγικών στη ζωή:

8. Τι έχεις μάθει από τη σημερινή παρουσίαση σχετικά με το πώς μπορείς να αντιμετωπίσεις τον εκφοβισμό;

9. Αισθάνεσαι ότι μπορείς να αναλάβεις δράση ως συμπαραστάτης;

10. Αισθάνεσαι ότι μπορείς να αντιμετωπίσεις μια κατάσταση εκφοβισμού αν σου συμβεί;

Αξιολόγηση της σημερινής δράσης-Παρατηρήσεις:

Ευχαριστούμε για το χρόνο σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Ερωτηματολόγιο
στο πλαίσιο δράσης για την ημέρα κατά της ενδοσχολικής βίας
σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

...Τους εκφοβιστές κάποιος πρέπει να τους βάλει στη θέση τους και να τους κάνει να καταλάβουν ότι είναι πολύ επικίνδυνο αυτό που κάνουν...

... Οι γονείς θα πρέπει να συναναστρέφονται κοινωνικά με όλες τις τάξεις και να μαθαίνουν στα παιδιά τη διαφορετικότητα...

... Δεν ξέρω πολλά πράγματα για τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό, γιατί συνήθως τέτοια θέματα δεν τα ακουμπάει το σχολείο...

... Όπως ο ήρωας στο βιβλίο «Μου έκλεψαν το όνομά μου» βρίσκει έναν φίλο να τον νοιάζεται και να του συμπαραστέκεται, νιώθω πως αυτό ακριβώς πρέπει να πιστεύουμε όλοι μας, ότι δηλαδή για όλους και πάντα υπάρχει ελπίδα και κανείς δεν είναι μόνος του...

...Η μικρή ιστοριούλα μου προκάλεσε συγκίνηση, καθώς μ' έκανε να αναλογιστώ το μαρτύριο ενός μαθητή απομονωμένου στο σχολικό περιβάλλον...Ένιωσα πώς είναι να είσαι μόνος σου και να σε κοροϊδεύουν...

...Οι ήρωες της ιστορίας παρουσιάζονται με μάσκες, ώστε να γίνει φανερό πως υπάρχουν παιδιά στο σχολείο, σε κάθε σχολείο, τα οποία δεν τα γνωρίζουν οι συμμαθητές τους. Το φαινόμενο δεν είναι σπάνιο κι ο καθένας μπορεί να βρεθεί σ' αυτή τη θέση...

...Τα project με την ανάπτυξη θεμάτων που έχουν σχέση με την ενδοσχολική βία και τις μορφές της, ίσως μπορέσουν να βοηθήσουν τους μαθητές να γνωριστούν μεταξύ τους...και τότε υπάρχει ελπίδα για αποδοχή της διαφορετικότητας...

(Ενδεικτικές απαντήσεις μαθητών σε ερωτήσεις του ερωτηματολογίου)

Από την εμπειρία του προγράμματος, θεωρούμε πως ο καλύτερος τρόπος για τον περιορισμό της επιθετικότητας στους μαθητές, είναι η γονεϊκή και η εκπαιδευτική αγάπη, καθώς και η καλλιέργειά τους για σεβασμό κι αγάπη. Εννοείται πως σαν καθηγητές και γονείς θα στεκόμαστε ως πρότυπα υγιών συμπεριφορών και δεν θα καλλιεργούμε με τη βίαιη συμπεριφορά μας τη βία.

(Εργασία: Το φαινόμενο του Cyber Bullying στο σχολικό περιβάλλον με τη ματιά του εκπαιδευτικού)

STOP CYBER BULLYING

Για να μη "χύνονται" τα πρόσωπα στο σχολείο

5^ο ΛΥΚΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ
ΟΜΑΔΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το 5^ο Λύκειο Λάρισας και ο Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Επιστημών Λάρισας (ΔΟΠΑΕΛ) σας προσκαλούν στην εκδήλωση με θέμα:

«Ηλεκτρονικός εκφοβισμός (Cyber bullying) στο σχολικό περιβάλλον: Έρευνα περιστατικών – Πρόληψη-Αντιμετώπιση»

που θα πραγματοποιηθεί την **Πέμπτη 26 Απριλίου 2012 και ώρα 11πμ** στο Χατζηγιάννειο Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο

Συνδιοργάνωση: Ομάδα Αγωγής Υγείας 5ου Λυκείου και ΔΟΠΑΕΛ

Για πλαίσιο της εκδήλωσης θα προβληθούν:
βίντεο της Ομάδας Αγωγής Υγείας με τίτλο: «Σάβουο και κινάορικο» και «Stop Cyber bullying για να μην χυθούν τα "πρόσωπα" στο σχολείο» και δραματοποιημένο θεατρικό με τίτλο «Η ταινία της ζωής της», βασισμένο στο βιβλίο του Β. Μιλόντοβιτς, «DELETE στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό». Η εκδήλωση θα κλείσει με σύντομο μουσικό πρόγραμμα από την ορχήστρα των μαθητών της Γ' τάξης του σχολείου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Το φαινόμενο του Cyber bullying στο σχολικό περιβάλλον με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, μέσω προγράμματος Αγωγής Υγείας-Αρχοντία Γεννησιών και Παιδοψυχολογίας, 5ο Λύκειο Λάρισας, συντονισμός του προγράμματος, μέλος της Ομάδας παρέμβασης εκπαιδευτικών για τον εκφοβισμό στο σχολείο σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Διαδραστικές συνθήκες των γυρίνων και συνθήκες στη χρήση των κινητών-Απόψεις μαθητών Δ' Λυκείου που τμήματος Project με τίτλο: «Κιθαροεπιχειρηματίας: Γιατί αγοράζω το σχολείο»
- Μιλίτη και σχολιασμός περιστατικών ηλεκτρονικού εκφοβισμού στη σχολική κοινότητα-Διαδραστική ηθική-Εμπειρία από το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας-Μαθήτρια της Ομάδας Αγωγής Υγείας της Γ' Λυκείου για την ορθή και ασφαλή χρήση του διαδικτύου
- Ομάδα παρέμβασης εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού στο σχολείο-Διαστασία Παπαδημητρίου, Κοινωνιολόγος 4ο Λύκειο Λάρισας, μέλος της Ομάδας παρέμβασης εκπαιδευτικών για τον εκφοβισμό στο σχολείο σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Απόψεις γονέων και ο ρόλος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων στο φαινόμενο του ηλεκτρονικού εκφοβισμού στο σχολείο-Αλεξάνδρα Παπακωνσταντίνου, πρόεδρος Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων 5ου Λυκείου Λάρισας
- Cyber bullying: Ελληνοκή και θυβήνη, πραγματικότητα-Χριστίνα Ροδόνη-Βίττορα, PhD ψυχολόγος, κριτικός του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αντίθεση του προγράμματος «Αντιμετώπιση του εκφοβισμού στο σχολείο» σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Flinders της Αυστραλίας

Πρόσκληση-Πρόγραμμα εκδήλωσης στο Χατζηγιάννειο Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο
Σχεδιασμός-Επεξεργασία: Αρχοντία Γιαννακάκη

Το φαινόμενο του ηλεκτρονικού εκφοβισμού στο σχολείο

5ο Λύκειο Λάρισας

Πέμπτη 26 Απριλίου 2012, ώρα 11 π.μ
Χατζηγιάννειο Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο

Συνδιοργάνωση: Ομάδα Αγωγής Υγείας 5ου Λυκείου και ΔΟΠΑΕΛ

Συμμετέχουν:

- Ομάδα Αγωγής Υγείας 5ου Λυκείου για την ορθή χρήση Διαδικτύου
- Ομάδα Παρέμβασης Εκπαιδευτικών για τον Εκφοβισμό στο Σχολείο
- Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων 5ου Λυκείου
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας μέσω του προγράμματος "Αντιμετωπίζω τον εκφοβισμό στο σχολείο" σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο Flinders της Αυστραλίας

Αφίσα της εκδήλωσης
Σχεδιασμός-Επεξεργασία: Ναπολέων Μουλάς

Το φαινόμενο του Cyber bullying στο σχολείο: Έρευνα, μελέτη περιστατικών, πρόληψη, αντιμετώπιση Εκδήλωση στο Χατζηγιάννειο Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο στις 26-4-2012 Διαδικτυακές συνήθειες μαθητών και συνήθειες στη χρήση των κινητών

Συνεργασία με το τμήμα του Project της Α΄ Λυκείου με τίτλο: «Κυβερνοεκφοβισμός, γιατί αφορά το σχολείο» (Διδασκαλία Α. Γιαννακάκη). Μαθητές παρουσιάζουν διαδικτυακές συνήθειες των μαθητών και συνήθειες στη χρήση των κινητών.

1. Γκουγκουλή Βάσια

Οι έφηβοι λατρεύουμε να μοιραζόμαστε ιστορίες στο διαδίκτυο και στο κινητό, να ανεβάζουμε και να ανταλλάσσουμε φωτογραφίες, να γράφουμε σχόλια και να κάνουμε κουτσομπολιό, να γνωρίζουμε νέους φίλους πολλές φορές και αγνώστους, να βλέπουμε αστεία βίντεο που έκαναν φίλοι μας ή συμμαθητές μας. Μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν άλλο δικό μας κόσμο και να έχουμε πρόσβαση σε άλλους παρόμοιους κόσμους. Η προσωπική μας ιστοσελίδα μας ανήκει.

2. Κιτηλής Ζήσης

Τα γραπτά μηνύματα, οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η διασκέδαση και η ψυχαγωγία μέσω YouTube και διαδικτυακών παιχνιδιών, είναι στην καθημερινότητά μας. Είμαστε διαρκώς συνδεδεμένοι με τα κινητά και το Facebook για να κλείσουμε ραντεβού, να ρωτήσουμε για μαθήματα, να σχολιάσουμε καταστάσεις, να σχολιάσουμε περιστατικά με συμμαθητές και καθηγητές μας στο σχολείο και να κτίσουμε έτσι και να συντηρήσουμε το ψηφιακό μας προφίλ.

Γράφουμε με τρόπο που καταλαβαίνουμε εμείς, ενώ οι μεγάλοι δυσκολεύονται να τον αντιληφτούν και να τον κατανοήσουν. Το διαδίκτυο μας δίνει τη δυνατότητα της

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ανωνυμίας και μέσα απ' αυτήν να κρύψουμε φόβους ή και ανασφάλειες και να επικοινωνήσουμε με συνομήλικους, κάτι που ενδεχομένως δυσκολευόμαστε να κάνουμε στην πραγματική ζωή.

3. Νταοπούλου Μαριλένα

Το κινητό τα έχει όλα: τα τηλέφωνα, τα μηνύματα, τα τραγούδια, τα παιχνίδια, το ραδιόφωνο, την κάμερα και το βίντεο, γι' αυτό το θεωρούμε σημαντικό κομμάτι του εαυτού μας. Στην προσευχή ο διευθυντής μας θύμισε ότι απαγορεύονται τα κινητά στο σχολείο. Πολλοί συμμαθητές μας γέλασαν. Οι καθηγητές, μας παρακολουθούσαν για μερικές εβδομάδες-εμείς τα κρύβαμε-έπειτα ξεχάστηκε. Γενικά είμαστε χαλαρά, απλώς το έχουμε στη δόνηση όταν είμαστε στην τάξη. Βέβαια πολλές φορές υποκύπτουμε στον πειρασμό, αντί να παρακολουθούμε τους καθηγητές μας, να στέλνουμε και να λαμβάνουμε μηνύματα.

4. Μπέλτσιου Βασιλική

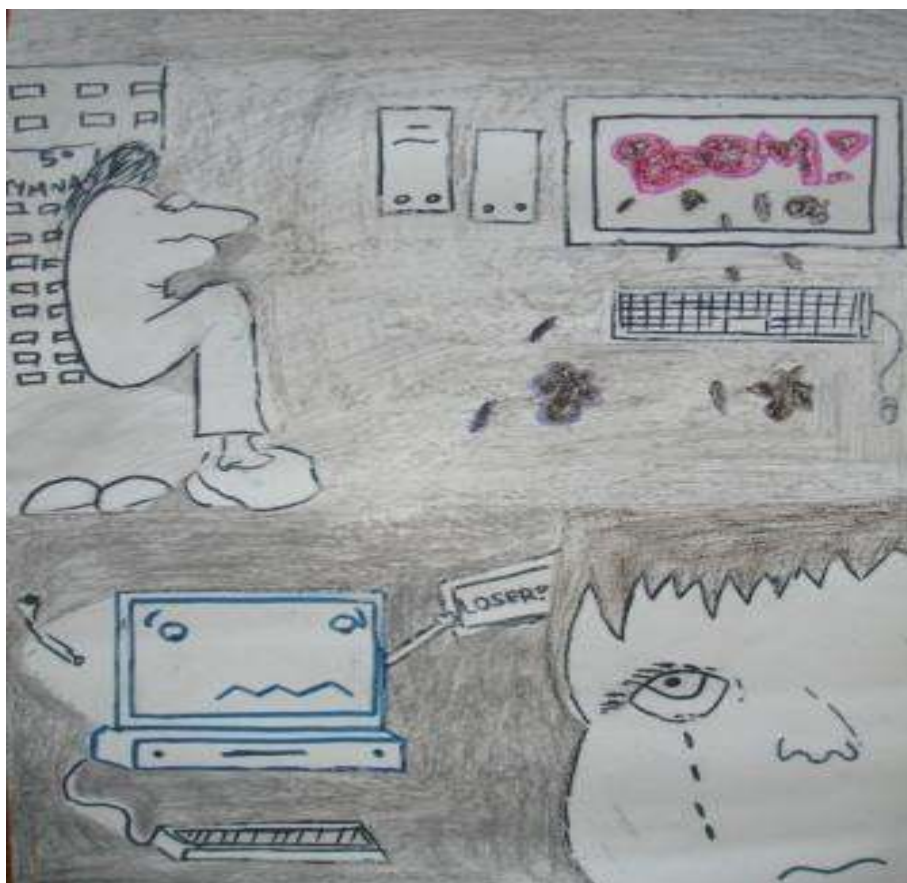
Τα κινητά και το διαδίκτυο μπορεί να γίνουν επικίνδυνα εργαλεία με τα οποία κάποιος μπορεί να πληγωθεί ή να βιώσει καταστάσεις έντονου άγχους. Κάποιοι συμμαθητές μας ακολουθούν νέα μόδα στις αυλές και στις αίθουσες των σχολείων. Κάνουν το σκηνοθέτη... Βιντεοσκοπούν φάρσες σε συμμαθητές τους, στημένους και μη ξυλοδαρμούς μαθητών, αλλά και σκηνές με καθηγητές, την ώρα του μαθήματος. Και όχι μόνον. Η βιντεοσκόπηση εμφανίζεται μετά, επεξεργασμένη ή μη, σε ιστοσελίδες, όπως το Facebook και το YouTube. Μπορεί πράγματι κάποιος να εντοπίσει εκατοντάδες μικρές ταινίες, με πρωταγωνιστές μαθητές, αλλά και σκηνές με καθηγητές στις ιστοσελίδες αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

5. Μπάκαβος Ηλίας

Πολλές φορές γινόμαστε παρατηρητές τέτοιων βίντεο, φωτογραφιών αλλά και σχολίων και προσβολών, προς τους συμμαθητές ή και καθηγητές μας. Πολλές φορές γελάμε και δεν καταλαβαίνουμε ότι αυτό αποτελεί διαδικτυακό εκφοβισμό και παρενόχληση, φαινόμενο το οποίο έχει μετατραπεί σε καθημερινή συνήθεια για πολλούς μαθητές, οι οποίοι επιβεβαιώνονται προκαλώντας πόνο κι εμείς το συντηρούμε.

Περιστατικά όπως κλοπή κωδικών ή προφίλ ή προσβολές μέσω μηνυμάτων ή ανάρμοστα σχόλια σε φωτογραφίες, συμβαίνουν σε πολλούς από μας κι αισθανόμαστε απροστάτευτοι. Έτσι θεωρούμε επιτακτική ανάγκη, να μάθει ο κάθε ανυποψίαστος μαθητής, τους κινδύνους που κρύβονται στη χρήση των νέων τεχνολογιών και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να τους αποφύγει ή και να τους αντιμετωπίσει.

Ζωγραφική με μαρκαδόρο και παστέλ:

Φιλίππια Κατσικογιάννη

Project A' Λυκείου: Κυβερνοεκφοβισμός Γιατί αφορά το σχολείο

Δραματοποίηση αποσπασμάτων του βιβλίου «Delete στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό» του Β. Ηλιόπουλου

Ρόλοι: •Παντελής: Αλέξανδρος
Ακρίβος - •Φάνης: Αναστασία
Τσαγκαράκου - •Μάρκος: Νίκος
Ντέρτσος
Μάσκες: Βίκυ Αλτίμπαση -
Αναστασία Τσαγκαράκου -
Νίκος Ντέρτσος

Συχνά ο διαδικτυακός εκφοβισμός, ο οποίος αρχίζει σαν αστείο ή σαν παιχνίδι με τα κινητά, μεταξύ των μαθητών, μπορεί να εξαπλωθεί ταχύτατα και να γίνει μια πολύ ενοχλητική κατάσταση. Μια τέτοια περίπτωση, η οποία έγινε αφορμή να διαλυθεί μια τάξη, παρουσιάζεται στη συνέχεια, με τη δραματοποίηση και τη διασκευή αποσπασμάτων του βιβλίου, «Delete στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό», του Β. Ηλιόπουλου. Στοχεύουμε μ' αυτόν τον τρόπο, να χτυπήσουμε στο συναίσθημα των μαθητών και να τους ευαισθητοποιήσουμε σε υγιείς συμπεριφορές, στη χρήση του κινητού και του διαδικτύου.

Η ταινία της ζωής της

Είμαστε τα κινητά τηλέφωνα. Όχι από τα παλιά που είχατε μόνον για να τηλεφωνείτε, αυτά με τα μεγάλα πλήκτρα και τη μικρή οθόνη. Είμαστε από τα καινούρια τα έξυπνα. Με οθόνη αφής, με κάμερα και με σύνδεση στο διαδίκτυο.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Αν ξέρατε τι έχει ειπωθεί από τα μικρόφωνα μας, αν ξέρατε τι έχουν δει οι κάμερές μας οι δύο, θα καταλαβαίνατε ότι έχουμε πολλά να σας πούμε.

ΦΑΝΗΣ

Είμαι το έξυπνο κινητό του Φάνη. Με αγόρασε ο μπαμπάς του όταν πήρε το Proficiency. Στη σύνδεση επέλεξε απεριόριστη χρήση διαδικτύου.

ΜΑΡΚΟΣ

Είμαι το έξυπνο κινητό του Μάρκου. Ο Μάρκος με χρησιμοποιεί συνεχώς. Ούτε ένα μικρό διάλειμμα. Πολλές φορές με φορτίζει δυο και τρεις φορές την ημέρα. Συνεχώς τηλέφωνο, Face book, YouTube και βιντεοκλήσεις. Ακόμη και στην τάξη, στο διάλειμμα, στο σπίτι, παντού. Μέχρι και στην τουαλέτα.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Είμαι το κινητό του Παντελή. Θα είχα πάθει υπερκόπωση αν δε με είχε ανακαλύψει ένας καθηγητής και δεν είχα περάσει μια βδομάδα κλειστό στο συρτάρι του διευθυντή του σχολείου. Τα κινητά απαγορεύονται στο σχολείο. Βέβαια οι καθηγητές, κάνουν τα στραβά μάτια, όταν οι μαθητές τα έχουν στο αθόρυβο. Αλλά ο Παντελής μιλούσε κατά τη διάρκεια του μαθήματος, με έναν φίλο του από άλλο σχολείο. Ο φιλόλογος δεν μπορούσε να μην του πάρει το κινητό. Το ξαναπήρε ο μπαμπάς του για να το έχει στην τριήμερη εκδρομή. Στην εκδρομή, ο Παντελής, δοκίμαζε τις δυνατότητες των δύο καμερών μου.

Τραβούσε συνεχώς βιντεάκια και μαζί με το Φάνη, κλείνονταν στο δωμάτιό του και έκαναν μοντάζ. Από την άλλη ο Μάρκος είχε τις ιδέες για το τι θα τραβήξουν.

ΜΑΡΚΟΣ

Παράξενο παιδί ο Μάρκος. Κλεισμένος στον εαυτό του. Άλλους φίλους δεν είχε. Τον Παντελή και το Φάνη μόνον. Σ' αυτούς τηλεφωνούσε όλη την ημέρα, ακόμη και αργά τη νύχτα. Η Μαρία ήταν από τα πιο όμορφα κορίτσια της τάξης. Της άρεσε πολύ ο χορός και το τραγούδι. Όλο το απόγευμα, ήταν στο μπαλέτο και στο ωδείο. Κι όμως ήταν πολύ καλή μαθήτρια. Όλα τα αγόρια την κοιτούσαν με θαυμασμό. Αλλά και τα κορίτσια τη συμπαθούσαν.

ΦΑΝΗΣ

Μια μέρα ο Μάρκος με πήρε από την τσάντα του Φάνη και πήγε προς τα αποδυτήρια των κοριτσιών. Γεμάτος θράσος, κρύφτηκε πίσω από μια ντουλάπα. Η Μαρία, ήρθε κι άλλαξε ρούχα. Έβαλε τα ρούχα του χορού κι έφυγε βιαστική. Στη μνήμη μου, είχε καταγραφεί όλη η σκηνή.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Δεν έφτανε όμως μόνον αυτό. Το αρχείο με το βίντεο της Μαρίας που είχε βιντεοσκοπηθεί χωρίς τη θέλησή της, στάλθηκε σε μένα το κινητό του Παντελή. Αυτός ανέλαβε το μοντάζ. Ανάμεσα στις σκηνές, έβαλε σκηνές από άλλα βίντεο που είχε βρει στο διαδίκτυο. Τα γυμνά σώματα δεν είχαν σχέση με τη Μαρία. Έτσι όμως όπως είχαν ενωθεί οι σκηνές, μπερδεύσουν και νόμιζες πως η Μαρία, είχε γδυθεί εντελώς.

ΦΑΝΗΣ

Ο Φάνης ανέλαβε να στείλει την ταινιούλα, από το κινητό του, δηλαδή εμένα, σε όλους τους συμμαθητές του και στη Μαρία, με τον τίτλο, «Η ταινία της ζωής της». Τα μηνύματα δεν άργησαν να φτάσουν και μάλιστα να προωθηθούν σε όλο το σχολείο, ακόμη και ν' ανέβουν στο YouTube.

Η Μαρία δεν ήρθε ξανά στο σχολείο. Ο διευθυντής κάλεσε το Φάνη και του ζήτησε να του δείξει το βίντεο. Του είπε πόσο σοβαρό ήταν αυτό που έκαναν και πως η Μαρία σκέφτηκε να βάλει τέλος στη ζωή της, από τη ντροπή που ένιωσε. Ευτυχώς έστειλε μήνυμα σε μια φίλη της και η Δίωξη ηλεκτρονικού Εγκλήματος το εντόπισε και ειδοποίησε τους γονείς της.

ΜΑΡΚΟΣ

Ο Φάνης, ο Παντελής και ο Μάρκος, είναι πια ο καθένας σε άλλο σχολείο. Κι η Μαρία φοιτά σε άλλο σχολείο. Δεν ήθελε να ξαναγυρίσει. Τα κορίτσια, οι συμμαθήτριάς της την παρακαλούσαν, αλλά εκείνη δεν ήθελε. **Μια ολόκληρη τάξη διαλύθηκε. Κρίμα!**

ΦΑΝΗΣ

Αργότερα, ο Φάνης, έστειλε ένα μήνυμα στη Μαρία. «Συγνώμη, πλάκα θέλαμε να κάνουμε για να μας προσέξεις. Σου κάναμε κακό. Συγνώμη... Συγνώμη... Συγνώμη... Δε βρήκα το θάρρος να στο πω τότε. Ήταν ένα μεγάλο λάθος. Μπορώ να αποκαταστήσω την αδικία; Θα με συγχωρέσεις ποτέ; Σε λίγα δευτερόλεπτα, διάβασα στην οθόνη μου, ότι **ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΔΕΝ ΠΑΡΑΔΟΘΗΚΕ ΠΟΤΕ... Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΧΕ ΑΛΛΑΞΕΙ...**

Μελέτη και σχολιασμός περιστατικών ηλεκτρονικού εκφοβισμού στη σχολική κοινότητα

Η επόμενη εργασία που παρουσιάζεται, εκπονήθηκε από τους μαθητές Άρτεμις Μπαλάνου, Νικολέτα Νταλαρίζου και Γιώργο Σύρμο, μετά από μελέτη προσβλητικών βίντεο και φωτογραφιών τα οποία αλιεύτηκαν στο Facebook και στο YouTube, καθώς και περιστατικών που αναφέρθηκαν στο σχολείο.

Παρουσιάστηκε από τους μαθητές Νικολέτα Γιανκάκη, Κατερίνα Παπαρσένου και Γιώργο Σύρμο.

1. Σύρμος Γιώργος

Τα άτομα που βιντεοσκοπούν και δημοσιεύουν τα περιστατικά, θέλουν να αναδειχτούν, προσβάλλοντας άλλους. Αφού φαίνονται σαν αυτουργοί κερδίζουν το ενδιαφέρον πολλών ατόμων, αδιαφορώντας αν οι θεατές τους καταδικάζουν ή τους επευφημούν. Δηλαδή, οι θύτες λειτουργούν για να προβληθούν κατά κύριο λόγο, και έπειτα για να προσβάλλουν και να εκδικηθούν καθηγητές και συμμαθητές τους.

2. Γιανκάκη Νικολέτα

Σε ένα «αντίπαλο στρατόπεδο», βρίσκονται τα θύματα. Οι καθηγητές – θύματα, έχουν συνήθως ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία προκαλούν και στέκονται αφορμή για τα όσα δέχονται. Καθηγητές οι οποίοι είναι είτε αδιάφοροι, είτε υπερβολικά ευαίσθητοι ή αρκετά ανώριμοι και δεν επικοινωνούν με τους μαθητές μέσα στην τάξη. Αυτοί λοιπόν είναι συνηθισμένο να βρίσκονται σε κάποιο βίντεο που έχει δημοσιευτεί στο διαδίκτυο, συνήθως για να ρεζιλευτεί ο καθηγητής. Ακόμα όμως και πολύ αυστηροί καθηγητές πέφτουν θύματα εκφοβισμού και βρίσκονται σε προσβλητικά βίντεο στο διαδίκτυο. Στην περίπτωση τους κίνητρο των θυτών είναι η εκδίκηση για την υποτιθέμενη πίεση στην οποία υποβάλλουν τους μαθητές.

3. Παπαρσένου Κατερίνα

Όσον αφορά τα θύματα – μαθητές, είναι συνήθως παιδιά ευαίσθητα, εύθικτα, που επηρεάζονται πολύ, ακόμα και από την παραμικρή ενόχληση εις βάρος τους. Πολλές φορές τέτοια άτομα τυχαίνει να είναι πολύ διαβαστερά και υπερβολικά επίμονα όσον αφορά την παρακολούθηση στα μαθήματα του σχολείου και σε όλες τις τυπικές τους υποχρεώσεις. Τα ονομαζόμενα «φυτά». Υπάρχουν όμως και πολλά περιστατικά κυβερνοεκφοβισμού που απευθύνονται σε μαθητές πλακατζήδες – γελωτοποιούς, οι οποίοι στα πλαίσια του αστείου που κάνουν στο σχολείο, καταλήγουν να φαίνονται υπερβολικά γελοίιοι ως και ηλίθιοι. Αλλά και άτομα μοναχικά προσβάλλονται και γίνονται περίεργος, χωρίς ιδιαίτερη αιτία, απλά λόγω ιδιαίτερης ιδιοσυγκρασίας.

4. Σύρμος Γιώργος

Φυσικά τα θύματα του εκφοβισμού αυτού, κάθε άλλο παρά αλώβητα μένουν. Οι καθηγητές από την πλευρά τους, θίγονται, εξευτελίζονται, αποκτούν φήμη ανάλογη με αυτή που τους αποδίδεται σε κάθε προσβλητικό βίντεο. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η φήμη που αποκτά ένας καθηγητής-θύμα, τον συντροφεύει ακόμη κι όταν αλλάξει σχολείο ή συνταξιοδοτηθεί! Επίσης, είναι πολλές οι περιπτώσεις, όπου καθηγητές, εξαιτίας του κυβερνοεκφοβισμού, πέραν των προσβολών που υφίστανται στην τάξη, ταράζονται τόσο πολύ ψυχολογικά, ώστε κλονίζεται η ψυχική τους υγεία.

5. Γιανκάκη Νικολέτα

Τις χειρότερες συνέπειες δέχονται οι μαθητές που εκφοβίζονται. Συνήθως αδυνατούν να αντιδράσουν κατάλληλα ώστε να σταματήσει η ψυχική τους οδύνη. Πολλοί αισθάνονται ντροπή, απομονώνονται, θέλουν να κρυφτούν από τον κόσμο ολόκληρο και κυρίως από όσους τους ξέρουν. Για το λόγο αυτό, μια συχνή κίνηση, είναι η αλλαγή σχολείου. Στις αντιδράσεις τους επίσης, περιλαμβάνονται οι διατροφικές διαταραχές, οι οποίες έχουν σοβαρότατες επιπτώσεις στην υγεία τους και υπάρχει κίνδυνος να οδηγήσουν στο θάνατο.

6. Παπαρσένου Κατερίνα

Φυσικά οι θύτες σπάνια τιμωρούνται, αλλά ακόμα κι όταν συμβαίνει αυτό, η τιμωρία τους είναι ακατάλληλη για να τους αποτρέψει να επαναλάβουν κάτι παρόμοιο. Δυστυχώς είναι μηδαμινές οι περιπτώσεις, όπου οι θύτες συγκινήθηκαν από τη βλάβη που προκάλεσαν στα θύματά τους κι αποφάσισαν να αλλάξουν στάση.

7. Σύρμος Γιώργος

Από μια άλλη μεριά, οι θεατές παρατηρούν αυτήν την κατάσταση και οι αντιδράσεις τους ποικίλουν. Συχνά μαθητές, επευφημούν τους θύτες θεωρώντας πως κάνουν κάτι σπουδαίο εξευτελίζοντας. Τους θεωρούν τολμηρούς, έξυπνους, απρόμητους, μάγκες. Άλλοι τόσοι μαθητές αντίστοιχα, κατακρίνουν αυτούς που δημιουργούν το προσβλητικό περιεχόμενο κι εκείνους που το επευφημούν. Σχολιάζουν αρνητικά την όλη κατάσταση και κρατούν οργισμένη στάση απέναντί τους, πρόθυμοι παράλληλα, να υπερασπιστούν τα θύματα.

8. Γιανκάκη Νικολέτα

Παρομοίως αντιδρούν και οι γονείς, δηλαδή άλλοι πιστεύουν πως τα θύματα αξίζουν τέτοια αποτρόπαια προσβολή, ενώ άλλοι πως ο εκφοβισμός, ιδιαίτερα στις διαστάσεις του διαδικτύου, είναι πράξη καταδικαστέα.

Οι καθηγητές βέβαια κατακρίνουν το φαινόμενο, ως προσβολή στην κοινωνία του σχολείου. Πολλοί από αυτούς, φοβούνται μήπως βρεθούν οι ίδιοι στη θέση του θύματος, κάποια μέρα.

9. Παπαρσένου Κατερίνα

Μια σπουδαία παρατήρηση είναι, πως τα περισσότερα προσβλητικά βίντεο και φωτογραφίες, είναι δημοσιευμένα στο Facebook παρά στο YouTube. Ένας απλός νους, θα περίμενε να βρει πιο πολλά στο YouTube, όπου ο καθένας από ολόκληρη τη γη θα μπορεί να παρακολουθήσει όποιο βίντεο θέλει. Άρα ο εξευτελισμός θα ήταν ακόμη μεγαλύτερος. Όμως αυτό δεν συμβαίνει, γιατί οι θύτες προσπαθούν να προσβάλλουν συγκεκριμένα πρόσωπα και όχι γενικώς τραγικές καταστάσεις. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω του Facebook, όπου σε κάθε προσβλητικό υλικό, γίνεται επισήμανση, στα ονόματα των θυμάτων.

Ζωγραφική με μαρκαδόρο και παστέλ:
Δώρα Γκουνιαρούδη-Ανδρονίκη Τσαγκαράκου

Διαδικτυακή ηθική

(Απόσπασμα από εργασία των μαθητών Ευθύμη Σκούφα και Ελευθερίας Τσιλίκη)

Το πρόβλημα της σωστής χρήσης του διαδικτύου και των κινητών, κρίνεται σοβαρό, από τη στιγμή που τρεις στους τέσσερις μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι κάτοχοι κινητών κι ένας στους τέσσερις δηλώνουν πως οι γονείς τους αγνοούν τι κάνουν στο διαδίκτυο. Σήμερα οι μεγαλύτερες γενιές είναι ψηφιακά αναλφάβητες και οι νέοι εισήλθαν σε έναν κόσμο, χωρίς κανενός είδους εκπαίδευση. Όμως η σωστή εκπαίδευση μπορεί να παρασχεθεί μόνον οργανωμένα και στο πλαίσιο του σχολείου.

Οι εκπαιδευμένοι μαθητές της ομάδας Αγωγής Υγείας ΕΓΡΑΨΑΝ, ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ και των κινητών.

1.Σκούφας Ευθύμης

Το διαδίκτυο είναι ένας κόσμος μαγικός. Ένας κόσμος άμεσης πληροφόρησης, ψυχαγωγίας και επικοινωνίας. Ταυτόχρονα είναι ένας κόσμος άναρχος. Δεν κυβερνιέται, δεν ελέγχεται από κανέναν και αυτό είναι το σωστό σύμφωνα με την άποψη των χρηστών. Έτσι λοιπόν ακόμα και άνθρωποι με περιορισμένες γνώσεις στον τομέα της πληροφορικής, μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Διαδίκτυο για οποιονδήποτε σκοπό θέλουν. Γι αυτό το λόγο, πρέπει να εστιάσουμε στον τομέα της ηθικής. Αλλά υπάρχει ηθική στο διαδίκτυο; Και βέβαια υπάρχει. **Η ηθική του Διαδικτύου είναι η ηθική που διέπει την ίδια μας την κοινωνία και δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να διαφέρει από αυτήν που ισχύει στην πραγματική ζωή.** Η δεοντολογική χρήση του Διαδικτύου, εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από την ηθική των χρηστών, ηθική που διαμορφώνεται, εκτός Διαδικτύου, από το οικογενειακό

περιβάλλον, το σχολείο, το σύστημα εκπαίδευσης, την παιδεία, και γενικότερα, το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και τις επιδράσεις του στην προσωπικότητα του καθενός. Κάποιοι άνθρωποι λοιπόν, κάνουν σωστή χρήση του διαδικτύου και κάποιοι άλλοι όχι. Εδώ αρχίζουν τα προβλήματα και όσον αφορά τους μαθητές οι οποίοι πρέπει μαζί με τους γονείς και τους καθηγητές να βρουν τρόπους σωστής χρήσης του διαδικτύου.

2. Τσιλίκη Ελευθερία

Ο ρόλος των καθηγητών, εκτός από τις γνώσεις στα διάφορα μαθήματα, είναι να εκπαιδεύουν τους μαθητές, έτσι που να γίνονται σωστές και ακέραιες προσωπικότητες, να έχουν κριτική σκέψη και να σέβονται τους συνανθρώπους τους. **Το σχολείο δεν πρέπει να παρέχει μόνο γνώσεις σε σχέση με τα αντικείμενα που διδάσκονται, αλλά να διδάσκει τη ζωή. Να διδάσκει τρόπους συμπεριφοράς και σεβασμού προς τους άλλους.** Οι καθηγητές όλων των μαθημάτων μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην ευρύτερη καλλιέργεια της ψυχής και του μυαλού των μαθητών τους. Οι μαθητές που είναι καλλιεργημένοι και έχουν κριτική σκέψη, μπορούν πράγματι να κάνουν σωστή χρήση του διαδικτύου. Εκτός αυτού οι καθηγητές ως μεγαλύτεροι και πιο έμπειροι στη ζωή, μπορούν να τους ενημερώνουν για τους κινδύνους της κακής χρήσης.

3. Σκούφας Ευθύμης

Οι μαθητές δεν πρέπει να ξεχνούν, ότι όπως στην πραγματική ζωή έτσι και στο διαδίκτυο, υπάρχουν άνθρωποι που συνειδητά και με σκοπό πολλές φορές κάνουν κακή χρήση του διαδικτύου. Στέλνουν μηνύματα με ακατάλληλο περιεχόμενο, διακινούν αρχεία με προσωπικά-ευαίσθητα δεδομένα, παραβιάζουν το ιδιωτικό απόρρητο, στέλνουν ιούς ή εκθέτουν άσεμνο και πορνογραφικό υλικό.

Επειδή όμως το διαδίκτυο δεν “λογοκρίνεται”, υπάρχουν sites βίαιης, ρατσιστικής και τρομοκρατικής θεματολογίας, συμμετοχής σε παράνομο τζόγο, πρόσβασης σε ιστοσελίδες σατανιστικών και παραθρησκευτικών οργανώσεων, διάδοσης μηνυμάτων με σκοπό τον προσηλυτισμό ή ακόμη και την παρότρυνση σε αυτοκαταστροφικές ενέργειες. Εδώ είναι απαραίτητη η καλλιέργεια και η κριτική σκέψη του μαθητή.

Τέλος υπάρχουν οι επαφές με ανθρώπους μόνο μέσω διαδικτύου. Οι μαθητές πρέπει να καταλάβουν, ότι υπάρχει σοβαρή πιθανότητα, ο άνθρωπος με τον οποίο επικοινωνούν, να μην είναι αυτό που δηλώνει και ότι ίσως μελλοντικά τους βλάψει. Γι αυτό και δεν πρέπει να δίνονται προσωπικά δεδομένα σε “φίλους” που κάναμε μέσω διαδικτύου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αυτό που πρέπει οπωσδήποτε να γνωρίζουν οι μαθητές, είναι ότι, **το Διαδίκτυο δεν είναι ένα πεδίο πειραματισμών και δράσεων χωρίς συνέπειες και πρέπει να αναλάβουν την προσωπική τους ευθύνη.**

Όσο καλά και αν εκπαιδευτούν οι μαθητές στον χειρισμό του Διαδικτύου και στην προστασία από τους κινδύνους του, το βάρος πρέπει να δοθεί στην απόκτηση μιας υγιούς και υπεύθυνης στάσης προς το συμμαθητή, το φίλο τους, την κοινωνία.

Από το βιβλίο
«Delete στον Ηλεκτρονικό εκφοβισμό»

4. Τσιλίκη Ελευθερία

Αν το διαδίκτυο είναι ευρέως διαδεδομένο στους μαθητές, τα κινητά είναι ακόμα περισσότερο. Ελάχιστοι είναι οι μαθητές που δεν χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο.

Το κινητό αποτελεί σύμβολο ενηλικίωσης και είναι ένα μέσο αυτονομίας για μας τους νέους. Αποτελεί το πρώτο ενήλικο τεχνολογικό αντικείμενο που έχουμε στην κατοχή μας. Με αυτή την έννοια η συσκευή του κινητού στο χέρι ενός νέου εντάσσεται στην ανάγκη του για την δημιουργία μιας δικής του ιδιαίτερης ταυτότητας, ιδιαίτερα στην εφηβεία.

Πιστεύουμε όμως πως το σχολείο, μαζί με τους γονείς, οφείλει να δείχνει στους μαθητές τη σωστή χρήση του κινητού. Οι καθηγητές, λειτουργώντας σαν πρότυπα οι ίδιοι, να εξηγούν στους μαθητές ότι το κινητό είναι μόνο ένα εργαλείο. Η χρήση του στο σχολείο ή η συνεχής χρήση στις παρέες και παντού, μόνο στην απομόνωση οδηγεί. Επιπλέον η χρήση των greeklish φτωχαίνει τη γλώσσα των χρηστών. Οι καθηγητές πρέπει να ενθαρρύνουν τη ζωντανή επικοινωνία των μαθητών τους.

5. Σκούφας Ευθύμης

Η χρήση της κάμερας από το κινητό πρέπει να γίνεται με πολλή προσοχή! Κανείς δεν επιτρέπεται να φωτογραφίζει ή να βιντεοσκοπεί τρίτους, χωρίς να πάρει την έγκρισή τους. Φυσικά και δεν επιτρέπεται η χρήση του κινητού στην τάξη και πρέπει να συμμορφωνόμαστε με τους κανονισμούς που ανακοινώνονται στο σχολείο.

Σήμερα πολλοί μαθητές χρησιμοποιούν τα Smartphones. Αυτά, λόγω της πολύ μεγάλης ποικιλίας λειτουργιών που προσφέρουν, το σερφάρισμα στο Internet, η δορυφορική πλοήγηση, η χρήση εφαρμογών και πολλά άλλα, έχουν γίνει το επίκεντρο του ενδιαφέροντος των χρηστών κινητής τηλεφωνίας. Εδώ οι μαθητές αντιμετωπίζουν όλα τα προβλήματα που προκύπτουν και στους Η/Υ.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

Εμπειρία από το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας

Ο ρόλος του σχολείου στην πρόληψη και την αντιμετώπιση του κυβερνοεκφοβισμού προσεγγίζεται στη συνέχεια μέσα από την εμπειρία των μαθητών από το Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας. Η εργασία εκπονήθηκε από τους μαθητές **Βασίλη Μπαρμπούζα**, **Ειρήνη Συμεωνίδου**, **Περικλή Τσάντζο** και παρουσιάστηκε από τους μαθητές Βασίλη Μπαρμπούζα, Αναστασία Τσαγκαράκου, Περικλή Τσάντζο και Σοφία Νούλα.

1. Μπαρμπούζας Βασίλης

Δεν υφίσταται σχολείο που να μην προβάλλει τις αρχές της Δημοκρατίας όπως είναι η ισοτιμία, η ασφάλεια και ο σεβασμός της διαφορετικότητας του καθενός. Τέτοιες όμως αξίες και αρχές προσβάλλονται με τον κυβερνοεκφοβισμό και το τραγικό είναι θύτες και θύματα να είναι ανήλικα άτομα. Μάλλον το σχολείο δεν διεκπεραίωσε σωστά το ρόλο του και απορροφημένο στην προσπάθεια ολοκλήρωσης του αναλυτικού προγράμματος, ξέφυγε από το στόχο του.

Πριν ασχοληθώ με την ομάδα Αγωγής Υγείας, δεν γνώριζα το πρόβλημα του κυβερνοεκφοβισμού. Όταν άκουγα για τέτοια κρούσματα τα θεωρούσα ακραία και υπερβολικά. Σε μια παρουσίαση όμως με αφορμή την ημέρα ασφαλούς διαδικτύου, σε παιδιά Γυμνασίου στο ερώτημα «ποιοι έχετε δεχτεί παρενόχληση μέσω διαδικτύου;» 7-8 μαθητές σήκωσαν το χέρι τους και στη συνέχεια μας διηγήθηκαν την ιστορία τους. Τότε έγινε φανερό σε εμένα και στα υπόλοιπα παιδιά του Προγράμματος πόσο μεγάλη ανάγκη έχει το ελληνικό σχολείο από τέτοιου είδους δράσεις, που θα έχουν ως στόχο τους την ενημέρωση και την πρόληψη. Αν αυτοί οι μαθητές είχαν ενημερωθεί νωρίτερα από προγράμματα αγωγής υγείας, από σχετικά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ενημερωτικά φυλλάδια ή από άλλου είδους καινοτόμες δράσεις, πιθανόν να αντιμετωπίζουν πιο σωστά και ώριμα το πρόβλημά τους.

2. Τσαγκαράκου Αναστασία

Στο πρόγραμμά μας, μέσω της έκθεσής μας σε βιωματικές καταστάσεις και σενάρια ιστοριών, βελτιώσαμε την αυτογνωσία μας, μάθαμε να αναγνωρίζουμε τα συναισθήματά μας και τα συναισθήματα των άλλων, μάθαμε να συνεργαζόμαστε, να διαχειριζόμαστε τις συγκρούσεις και να καλλιεργούμε την κριτική μας ικανότητα προς ό,τι μας παρέχεται. Κατανοήσαμε έννοιες όπως ιδιωτικότητα, σεβασμός της αξιοπρέπειας, σεβασμός στη διαφορετικότητα καθώς και τι σημαίνει κάνω πλάκα στους συμμαθητές μου. Είδαμε με διαφορετικό μάτι αξίες όπως το σχολείο και την οικογένεια. Αναγνωρίσαμε την αξία της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, των γονιών μας και εμάς των ίδιων για θέματα ορθής χρήσης και ασφάλειας διαδικτύου. Μέσω της προβολής εκπαιδευτικών βίντεο κινητοποιηθήκαμε και ευαισθητοποιηθήκαμε στη διαδικασία της βιωματικής και συναισθηματικής μάθησης. Βιώσαμε συναισθηματικές καταστάσεις αποκλεισμένου από την ομάδα μέσω κυβερνοεκφοβισμού, και παραβατικών συμπεριφορών. Τέλος μεταλαμπαδεύσαμε τη συγκίνηση της ομαδικής προσπάθειάς μας στους συμμαθητές μας, ευαισθητοποιώντας τους σε καλές συμπεριφορές. Πιστεύουμε ότι μακροπρόθεσμα όλη αυτή η εμπλοκή θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα στην δημιουργία καλύτερου περιβάλλοντος στο σχολείο.

3. Τσάντζος Περικλής

Μέσω του προγράμματος καταλάβαμε πως κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας έχει ρόλο και ευθύνη στην αντιμετώπιση του φαινομένου του cyber bullying και του σχολικού εκφοβισμού γενικότερα. **Άλλος είναι ο ρόλος και η ευθύνη του διευθυντή του σχολείου, άλλος του καθηγητή, άλλος των συμμαθητών, άλλος των γονιών.**

Ωστόσο, θα πρέπει όλοι να συνεργαστούμε σε δράσεις, διότι, αφού η αιτία του εκφοβισμού είναι πολυπαραγοντική και η αντιμετώπισή του θα πρέπει να είναι πολυεπίπεδη.

Είναι απαραίτητο οι προσπάθειες να απευθύνονται όχι μόνο στα θύματα και τους δράστες, αλλά επίσης στην οικογένεια, στους εκπαιδευτικούς, στην ομάδα των συνομηλίκων και στα παιδιά που γίνονται παρατηρητές.

Ειδικά οι παρατηρητές πρέπει να καταλάβουν ότι όχι μόνον δεν πρέπει να προωθούν κακόβουλο υλικό αλλά να το καταγγέλλουν στο σχολείο και στους αρμόδιους φορείς όπως η SafeLine, για να σταματήσει η διαιώνισή του. Επιπλέον, οι παρατηρητές αλλά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

και οι μαθητές γενικότερα θα ήταν καλό να απομονώνουν τους θύτες, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση της παραβατικής συμπεριφοράς

4. Νούλα Σοφία

Οι καθηγητές, όπως και οι γονείς, πρέπει να εκπαιδεύονται σε στρατηγικές κατά της βίας για να βοηθούν εξίσου θύτες και θύματα. Δεν πρέπει να μένουν αμέτοχοι, ιδιαίτερα οι καθηγητές οι οποίοι γνωρίζουν ότι στο σχολείο διαδραματίζονται τέτοιου είδους συμβάντα, οφείλουν να ενημερώνουν το διευθυντή ή έναν υπεύθυνο καθηγητή κι αυτός με τη σειρά του, τους γονείς, θυμάτων και θυτών, μέσω επιστολών ή προσωπικών συναντήσεων. Η τιμωρία δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως η μοναδική μέθοδος λύσης του προβλήματος..

Καλό θα ήταν οι γονείς, όταν παρατηρούν αλλαγή συμπεριφοράς στο παιδί τους να αντιδρούν με ψυχραιμία . Σε περίπτωση που ανακαλύψουν ότι το παιδί τους βρίσκεται σε πραγματικό κίνδυνο, να μην αντιδρούν με επιθετικότητα και να μη γίνονται καταπιεστικοί. Αν οι ίδιοι δεν είναι σε θέση να βοηθήσουν το παιδί τους, τότε θα ήταν καλύτερο να προστρέχουν στη βοήθεια εξειδικευμένου ψυχολόγου, ειδικού δασκάλου ή άλλου ειδικού. Φυσικά, οι αυταρχικές αντιδράσεις είναι ανεπίτρεπτες.

*Από την εκδήλωση στο Χατζηγιάννειο
Εφημερίδα Ελευθερία 27-4-2012*

Προβολή βίντεο

Η παρουσίαση των εργασιών της ομάδας μας ολοκληρώθηκε με την προβολή δυο εκπαιδευτικών βίντεο τα οποία δημιουργήσαμε και την ανάγνωση ενός οδηγού αντιμετώπισης περιστατικών ηλεκτρονικού εκφοβισμού που πιθανόν να μας συμβούν. Την παρουσίαση έκαναν οι μαθητές: Χρήστος Σολοβός και Νικολέττα Τσιάκνη.

Πάρα πολλές περιπτώσεις κυβερνοεκφοβισμού, παρατηρούνται στο Facebook. Οι πιο πολλές από αυτές, οφείλονται στην κακή χρήση του μέσου και στην αδυναμία να προστατέψουμε τον εαυτό μας με την αλόγιστη έκθεση προσωπικών δεδομένων. Πρέπει να σκεφτόμαστε πολύ πριν στείλουμε ένα μήνυμα ή πριν ανεβάσουμε υλικό στο διαδίκτυο, γιατί δεν ξέρουμε ο άλλος πώς θα το χρησιμοποιήσει και πώς θα το βρούμε μπροστά μας.

Στην προσπάθειά μας για ενημέρωση, δημιουργήσαμε το βίντεο με τίτλο «Η αβάσταχτη ελαφρότητα του ...Facebook» και θεαματική ενότητα «Σκέψου πριν κλικάρεις».

Το βίντεο πήρε μέρος στον επίσημο εορτασμό της ημέρας ασφαλούς διαδικτύου στην Αθήνα που διοργάνωσε το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου με τη δράση Safer Internet, της οποίας είμαστε πρεσβευτές.

Προβολή βίντεο «Σκέψου πριν κλικάρεις»

Το επόμενο βίντεο, στοχεύει να χτυπήσει στο συναίσθημα του καθενός μας. Δημιουργήθηκε με βάση τη μελέτη προσβλητικών βίντεο φωτογραφιών και σχολίων που αλιεύσαμε στο Facebook και στο YouTube. Όλες οι σκηνές που προβάλλονται, μπορεί να είναι σκηνές φίλων, συμμαθητών, καθηγητών. Στη θέση κάποιου από τους ήρωες ίσως να είναι ο καθένας μας, ακόμη κι αν κάνουμε σωστή χρήση ή δεν κάνουμε καθόλου χρήση διαδικτύου.

Προβολή βίντεο «Stop Cyber Bullying »

Αν κάποιος πέσει θύμα cyber bullying...

...πρέπει να κρατήσει την ψυχραιμία του και να προβεί στις παρακάτω ενέργειες:

- ✓ Αν βρίσκεται σε online συνομιλία, να τη σταματήσει αμέσως.
- ✓ Να καταγράφει τα μηνύματα για να τα χρησιμοποιήσει σαν αποδεικτικά στοιχεία αν χρειαστεί.
- ✓ Αν βρίσκεται σε sites κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, κλπ.), να χρησιμοποιεί την επιλογή report abuse που υπάρχει σε κάθε site.
- ✓ Να ενημερώσει κάποιον μεγαλύτερο της εμπιστοσύνης του (γονέα ή καθηγητή, οπωσδήποτε όμως πρέπει να το μάθει ο γονέας. Οι μαθητές πρέπει να έχουν την αίσθηση ότι οι γονείς είναι το καταφύγιό τους).
- ✓ Αν η παρενόχληση επιμένει ή αισθάνεται ότι είναι ζήτημα σοβαρό επικοινωνεί με τη γραμμή Υποστηρίζω (8001180015) για παροχή συμβουλών.
- ✓ Αν διασύρεται στο σχολικό περιβάλλον μέσω φωτογραφίας ή βίντεο, οπωσδήποτε πρέπει να ενημερώσει τον υπεύθυνο καθηγητή της ομάδας Αγωγής Υγείας του σχολείου.
- ✓ Μπορεί να στείλει email στο report@safeline.gr της γραμμής Safeline, καταγγέλλοντας οποιοδήποτε υλικό παράνομου περιεχομένου.
- ✓ Αν η περίπτωση θεωρεί ότι είναι δύσκολη, δεν πρέπει να διστάσει να καλέσει το τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος.

Αναμφισβήτητα όμως ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης του φαινομένου είναι η πρόληψη και σ' αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να υπάρχει διαρκής ενημέρωση στους μαθητές των σχολείων, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες.

Θεωρούμε ότι ομάδες Αγωγής υγείας μέσα στο σχολείο, μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο, καθώς οι μαθητές της ομάδας μετά από συνεχή ενημέρωση κι εκπαίδευση, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε δεύτερο επίπεδο, σαν εκπαιδευτές προς τους συμμαθητές τους, πολλαπλασιαστές δράσεων για την καλλιέργεια υγιών στάσεων ως προς τη χρήση του Διαδικτύου, πρακτική που εφαρμόσαμε με τη λειτουργία της ομάδας μας στο σχολείο.

Ευσυνείδητη συμπεριφορά στη χρήση των νέων τεχνολογιών

Blockάρω το Cyber Bullying

- ❖ Έχω ευγενική συμπεριφορά στα instant messages. Δεν προωθώ, ούτε στέλνω μηνύματα με υβριστικό και προσβλητικό περιεχόμενο.
- ❖ Στα chat rooms δε στέλνω μηνύματα υβριστικά ή αποκλεισμού μαθητών από την ομάδα.
- ❖ Στο Facebook δεν προωθώ βίντεο ή φωτογραφίες ανάρμοστου περιεχομένου, που δέχτηκα. Δε συνεχίζω αυτό το παιχνίδι.
- ❖ Αναφέρω στην Ομάδα Αγωγής Υγείας του σχολείου περιστατικά κυβερνοεκφοβισμού, είτε πρόκειται για μαθητές είτε για καθηγητές, για να μη διαιωνίζονται.
- ❖ Δεν ανεβάζω φωτογραφίες ή βίντεο, καθηγητών ή συμμαθητών, οι οποίες πλήττουν την αξιοπρέπειά τους.
- ❖ Δε συντηρώ επίσης το cyber bullying, απαντώντας εκδικητικά στον εκφοβισμό.
- ❖ Στο σχολείο, τηρώ τους κανόνες που ισχύουν για τη χρήση των κινητών τηλεφώνων.
- ❖ Προσέχω γενικώς τι ανεβάζω στο Διαδίκτυο, γιατί δεν ξέρω πού θα φτάσει και ποιος θα το χρησιμοποιήσει.
- ❖ Θωρακίζω τον υπολογιστή μου με λογισμικό antivirus, δεν προωθώ ιούς και προσέχω επίσης τα email που δέχομαι.
- ❖ **Ψάχνω ανά τακτά χρονικά διαστήματα στο Google, για να διαπιστώσω τι κυκλοφορεί για το όνομά μου.**
- ❖ **Αν παρόλα αυτά μου συμβεί παρενόχληση, δεν πανικοβάλλομαι και δε διστάζω να ζητήσω βοήθεια και να λύσω το θέμα άμεσα.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Συνεργασία με άλλους φορείς

Κάθε μέλος της ομάδας έχοντας αντιμετωπίσει σε επίπεδο προσωπικό και κυρίως σε επίπεδο σχολικού περιβάλλοντος περιστατικά τέτοιου είδους, θα ήθελε να μπορεί να τα καταδείξει με εύγλωττο τρόπο, να τα σταματήσει και να τα εξαλείψει.

*(Α. Παπαδημητρίου, **Ομάδα Παρέμβασης Εκπαιδευτικών για το σχολικό εκφοβισμό**)*

Δυστυχώς οι γονείς σε ποσοστό 61% (αρκετά μεγάλο) δεν γνωρίζουμε εάν το παιδί μας έχει παρενοχλήσει –έχει παρενοχληθεί-ή έχει συναντήσει κάποιον που γνώρισε στο διαδίκτυο.

*(Α. Παπαναστασίου, **Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων 5ου Λυκείου**)*

Ο σχολικός εκφοβισμός δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί χωρίς δυναμικές παρεμβάσεις, οι οποίες να αποβλέπουν στην αξιοποίηση του κρυμμένου ψυχοδυναμικού του σχολείου, με σκοπό, την αποδυνάμωση των μηχανισμών επιβολής εξουσιαστικής δύναμης, εις βάρος ενός μεγάλου αριθμού ανίσχυρων μαθητών.

*(Ε. Κουφάκη-Χ.Ρούση, **Πρόγραμμα «Αντιμετωπίζω τον εκφοβισμό στο σχολείο, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**)*

ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ για το σχολικό εκφοβισμό

Αναστασία Παπαδημητρίου, Κοινωνιολόγος στο 4ο Λύκειο Λάρισας

Η παρουσία μου εδώ έχει να κάνει με την ενημέρωση σχετικά με την ύπαρξη της ομάδας παρέμβασης εκπαιδευτικών που ασχολείται με το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού.

Αφορμή της δημιουργίας της, υπήρξε μια ημερίδα σχετικά με το φαινόμενο του bullying στη σχολική κοινότητα. Αρκετοί συνάδελφοι ευαισθητοποιήθηκαν και ζήτησαν να έχουν περισσότερη ενημέρωση που θα συνοδευόταν από δράση.

Με πρωτοβουλία της κ. Ρούση-Βέργου που είναι ψυχολόγος, ερευνήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και συνεργάζεται με το Πανεπιστήμιο Flinders της Αυστραλίας με θέμα το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, έγιναν οι πρώτες συναντήσεις της ομάδας, το Μάιο του 2011. Στη συνέχεια υπήρξαν τακτές συναντήσεις των μελών.

Στόχος της ομάδας είναι η ευαισθητοποίηση, η έρευνα, η ενημέρωση και η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων, σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού σε κάθε μορφή του.

Κάθε μέλος της ομάδας έχοντας αντιμετωπίσει σε επίπεδο προσωπικό και κυρίως σε επίπεδο σχολικού περιβάλλοντος περιστατικά τέτοιου είδους, θα ήθελε να μπορεί να τα καταδείξει με εύγλωττο τρόπο, να τα σταματήσει και να τα εξαλείψει. Με αφορμή την ημέρα που καθιερώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης για δημιουργία δράσεων εναντίον της κάθε μορφής ενδοσχολικής βίας, υπήρξε συνεργασία των εκπαιδευτικών το 4ου και του 5ου Λυκείου που μετέχουν στην ομάδα παρέμβασης.

Προβλήθηκε στους μαθητές και των δύο Λυκείων ένα βίντεο, που αποτελεί εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος «Αντιμετωπίζω τον εκφοβισμό στο σχολείο», το οποίο εφαρμόζεται από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Flinders της Αυστραλίας και παραχωρήθηκε από την κ. Ρούση-Βέργου.

Οι μαθητές εντυπωσιάστηκαν, αντέδρασαν θετικά.

Συνειδητοποίησαν τη διαφορά ανάμεσα στα φιλικά πειράγματα που γίνονται καθημερινά και στην επίμονη και απειλητική μορφή που μπορεί να πάρει κάποια συμπεριφορά με στόχο την περιθωριοποίηση κάποιου παιδιού.

Αναγνώρισαν τις μορφές του σχολικού εκφοβισμού, Λεκτικού, Σωματικού Συναισθηματικού και Ηλεκτρονικού.

Συμμετείχαν ενεργά στη συζήτηση που ακολούθησε, καταθέτοντας τις δικές τους εμπειρίες.

Εκείνο που διαπιστώθηκε είναι το γεγονός, ότι η πλειοψηφία των μαθητών εστίασε το ενδιαφέρον της στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό και στην έλλειψη προστασίας που νιώθουν τα παιδιά από αυτόν.

Επίσης παρουσιάστηκε δραματοποιημένο το βιβλίο με τίτλο «Μου έκλεψαν το όνομά μου» του Ισπανού εικονογράφου - συγγραφέα Tassies. Η συνάδερφος του 5^{ου} Λυκείου, εργάστηκε πάνω στην ψηφιοποίηση του βιβλίου, δίνοντας έτσι στους μαθητές και των δύο σχολείων την ευκαιρία, να απολαύσουν την καταλυτική εικονογράφηση του βιβλίου που έχει αποσπάσει το Διεθνές Βραβείο εικονογράφησης του ιδρύματος SM 2008 και κέρδισε το μεγάλο βραβείο της Μπιενάλε εικονογράφησης της Μπρατισλάβα το 2009.

Η επόμενη δράση της ομάδας παρέμβασης σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, αφορά στην διακίνηση ενός ερωτηματολογίου για το Cyber Bullying, με στόχο να ανιχνεύσει στο μαθητικό πληθυσμό τον τρόπο χρήσης των Η/Υ, του διαδικτύου, των κινητών και τις διαστάσεις του φαινομένου του ηλεκτρονικού εκφοβισμού.

Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι το σχολείο δεν θα αντικατοπτρίζει το μοντέλο εξουσίας και βίας έτσι όπως παρουσιάζεται καθημερινά στους νέους, από μια ανομική κοινωνία. **Ωστόσο αποτελεί κοινό μας στόχο, να εργαστούμε για παιδιά και εφήβους απαλλαγμένους από τον φόβο και την παρενόχληση, ώστε να μεγαλώσουν ισότιμα.** Και αυτό μπορεί να γίνει μόνο μέσα από ένα σχολείο ασφαλές που θα απευθύνεται σε ολόκληρη τη μαθητική κοινότητα.

Ο ρόλος των γονέων στον κυβερνοεκφοβισμό

*Αλεξάνδρα Παπαναστασίου, Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων
του 5ου Λυκείου Λάρισας*

Βάση Έρευνας οι ηλικίες 15-17 χρονών, είναι οι πλέον ευαίσθητες διαδικτυακής παρενόχλησης.

Παρακολουθώντας την ενημέρωση του κέντρου ασφαλούς πλοήγησης [safer internet], είμαστε η 3^η χώρα στον κόσμο στην χρήση διαδικτύου. 1,5 εκατομμύριο παιδιά στο Facebook, ακολουθεί το Twitter.

Δυστυχώς οι γονείς σε ποσοστό 61% [αρκετά μεγάλο], δεν γνωρίζουμε εάν το παιδί μας έχει παρενοχλήσει –έχει παρενοχληθεί-ή έχει συναντήσει κάποιον που γνώρισε στο διαδίκτυο.

Λόγω της τεράστιας ανασφάλειας που βιώνουμε ειδικά αυτή την εποχή στην καθημερινότητά μας, έχει παρατηρηθεί περιορισμός επικοινωνίας στην οικογένεια.

Ως γονείς σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να χάνουμε την επικοινωνία με τα παιδιά μας και ποτέ να μην χρησιμοποιούμε ακραίο τρόπο επίπληξης (όσον αφορά πάντα το χρόνο που περνά το παιδί μας στο διαδίκτυο), γιατί είναι πάρα πολύ εύκολο να ξεφύγει στο internet café. Και επομένως θα ξεφύγει εντελώς της επίβλεψής μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Είναι πάρα πολύ εύκολο το Facebook-Twitter και οποιοδήποτε άλλο μέσο κοινωνικής δικτύωσης να πληγώσει ψυχολογικά και να προσβάλει την προσωπικότητα του παιδιού μας.

Η σωστή αντιμετώπιση της ηλεκτρονικής παρενόχλησης, αποτελεί αναμφισβήτητα ένα δύσκολο έργο, αλλά διευκολύνεται στις περιπτώσεις που η οικογένεια έχει φροντίσει προληπτικά γι' αυτήν. Έτσι εμείς οι γονείς καλό θα είναι να ενημερώνουμε τα παιδιά σχετικά με την ύπαρξη αυτής της απειλής, και όντας εκείνα καλά πληροφορημένα, να εντοπίζουν άμεσα το πρόβλημα και να ενημερώνουν τους γονείς χωρίς κανένα ενδοιασμό και οι γονείς με τη σειρά τους-σε συνεργασία με το σχολείο και με πλήρη εχεμύθεια και ασφάλεια- να εξαλείφουν οποιοδήποτε είδος εκφοβισμού υπάρξει. **Τονίζουμε ότι ο εκφοβισμός είναι απαράδεκτος για οποιοδήποτε λόγο ακόμη, και σαν αποτέλεσμα απειλής που δεχθήκαμε. Σε καμία περίπτωση δεν επικροτούμε την πλάκα στη χρήση κινητών και διαδικτύου.**

Ως γονείς, σε ό,τι αφορά την υποστήριξη των παιδιών μας, στον τομέα της πολιτισμένης συμπεριφοράς τους στο σχολείο και όσον αφορά τη χρήση κινητών και διαδικτύου για να είναι όσο το δυνατόν θετικότερο το αποτέλεσμα, θα πρέπει να βασίζεται σε συνεχείς συζητήσεις με τα παιδιά μας για συμβάντα του σχολείου και ανταλλαγή απόψεων με τους δασκάλους τους.

Για τους λόγους αυτούς είναι πάρα πολύ σημαντικό να συμμετέχουμε οι γονείς στις επίσημες και ανεπίσημες εκδηλώσεις που οργανώνονται κάθε φορά από το σχολείο.

Το διαδίκτυο είναι πανίσχυρο μέσον. Μεγάλη προσοχή και κοντά στα παιδιά μας να τα δημιουργήσουμε αίσθηση ασφάλειας-συναισθηματική ισορροπία και να είμαστε πάντα παρόντες. Σαν Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 5^{ου} Λυκείου Λάρισας χαιρετίζουμε τις όποιες πρωτοβουλίες ενημέρωσης και δράσης που έχουν σχέση με την ασφάλεια και την υγεία των παιδιών μας στο σχολικό περιβάλλον και όχι μόνον.

Από την εκδήλωση στο Χατζηγιάννειο 26-4-2012

Cyber bullying: Ελληνική και διεθνής πραγματικότητα

Ειρήνη Κουφάκη ψυχολόγος, επιστημονικός συνεργάτης OKANA & Χριστίνα Ρούση-Βέργου, PhD ψυχολόγος, ερευνήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,

Συνεργάτιδες στο Πρόγραμμα «Αντιμετωπίζω τον εκφοβισμό στο σχολείο» σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Flinders της Αυστραλίας
Εργαστήριο Εξελκτικής Ψυχολογίας και Ψυχοπαθολογίας,
Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Συγκλονισμένη εξακολουθεί να παρακολουθεί η κοινή γνώμη των ΗΠΑ και της Ιρλανδίας την εξέλιξη της υπόθεσης της αυτοκτονίας της 15χρονης μαθήτριας Φοίβης Πρινς. Η 15χρονη είχε μεταναστεύσει από την Ιρλανδία τον περασμένο Σεπτέμβριο στο Σάουθ Χάντλεϊ, μία ήσυχη, πουριτανική και «καθώς πρέπει» πόλη της Μασαχουσέτης, και φοιτούσε στο ιστορικό κολέγιο θηλέων Mount Holyoke, όπου το «dress code» έχει καταστεί η υπέρτατη αξία ανάμεσα στους σπουδαστές για τη δημοτικότητα και την «αναγνώριση». Η σχέση της Φοίβης με έναν δημοφιλή αθλητή του φούτμπολ «εξόργισε» συμμαθήτριές της, οι οποίες άρχισαν μια διαρκή επίθεση με ύβρεις, προσβολές και ψυχολογική βία εναντίον της.

Στις 14 Ιανουαρίου, κατά την επιστροφή της στο σπίτι, η 15χρονη δέχτηκε ακόμα μία επίθεση –της πέταξαν ένα κουτί με αναψυκτικό αποκαλώντας την «Ιρλανδή τσούλα»– η οποία έμελλε να είναι και η τελευταία. Μπήκε στο σπίτι της, πήρε το κασκόλ που της είχε κάνει δώρο τα Χριστούγεννα η 12χρονη αδερφή της και κρεμάστηκε με αυτό. Τις τραγικές παραμέτρους της ιστορίας επιτείνουν τα στοιχεία που έρχονται στο φως από την εν εξέλιξη δίκη με κατηγορούμενες έξι συμμαθήτριές της (ηλικίας 16-18 ετών), οι οποίες βαρύνονται με τις κατηγορίες της παρενόχλησης και της καταστρατήγησης πολιτικών δικαιωμάτων. Όπως προκύπτει, η διοίκηση του σχολείου αδιαφόρησε, αν και γνώριζε το πρόβλημα, ενώ την ίδια στάση τήρησαν και οι περισσότεροι από τους συμμαθητές της 15χρονης. 18/04/2010

Εκφοβισμός (ή θυματοποίηση): Συμπεριφορές οι οποίες συμβαίνουν από πρόθεση και στρέφονται με σταθερή συχνότητα από τον πιο ισχυρό προς τον πιο αδύναμο.

Οι συμπεριφορές αυτές συνήθως είναι επαναλαμβανόμενες και λαμβάνουν χώρα μέσα σε ένα δυσλειτουργικό κοινωνικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο ο επιτιθέμενος προσπαθεί πολύ επιδέξια να εξουσιάσει, να ταπεινώσει, να εξευτελίσει και να προκαλέσει σωματικό ή/και ψυχικό πόνο σε κάποιον πιο αδύναμο από αυτόν, έχοντας εξασφαλίσει την ανοχή ή και την συναίνεση του άμεσου κοινωνικού του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο του σχολείου εκδηλώνεται με χτυπήματα, καταστροφή πραγμάτων, κοροϊδίες, απειλές, αποκλεισμό από ομαδικές δραστηριότητες κ.λ.π.

Ηλεκτρονικός εκφοβισμός: Μεθοδευμένες, σκόπιμες και επαναλαμβανόμενες παρενοχλήσεις μέσω του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων (απειλές, προσβλητικά σχόλια, κοροϊδίες, αποκλεισμός, κοινοποίηση προσωπικών στοιχείων, φωτογραφιών, κ.ά.)

Επιθετικότητα

- Η επιθετικότητα αναφέρεται γενικά σε όλες τις μορφές διεκδικητικής-αγωνιστικής προσπάθειας και σε όλες τις ενέργειες που αποσκοπούν στην άσκηση ελέγχου επάνω στο περιβάλλον και περιλαμβάνει όχι μόνο στοιχεία καταστροφικά-αρνητικά αλλά και στοιχεία δημιουργικά-θετικά τα οποία είναι απαραίτητα για την επιβίωση του ατόμου.

Διάκριση επιθετικότητας από την θυματοποίηση

ΠΑΙΔΙΚΑ ΙΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 1

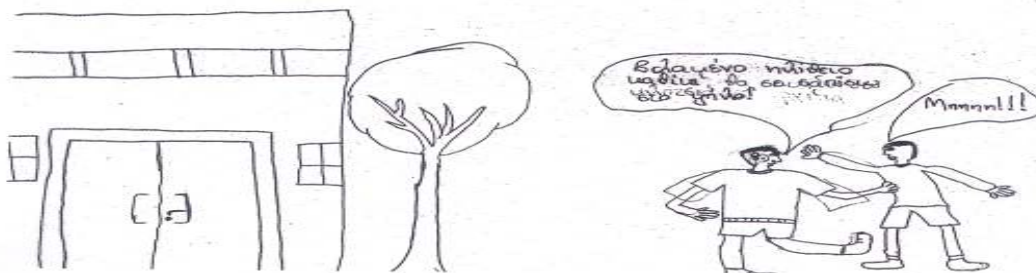
Συγγραφίστε μια σκηνή που να δείχνει κάποιο παιδί να γίνεται «θύμα» στο χώρο του σχολείου
Σωματική Θυματοποίηση

Λεκτική Θυματοποίηση

Επιθετικότητα

Συμμετοχικοί ρόλοι

- **Δράστης:** κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο, προκαλεί και καθοδηγεί επεισόδια παρενόχλησης και εκφοβισμού.
- **Βοηθός του Δράστη:** υποστηρίζει τον δράστη και υποκινεί την εμπλοκή άλλων μαθητών σε επεισόδια θυματοποίησης
- **Ενισχυτής:** παρέχει θετική ανατροφοδότηση στους δράστες. Λειτουργεί ως ακροατήριο, γελάει εις βάρος του θύματος και ενισχύει τη θυματοποίησή του
- **Θύμα:** συχνός στόχος άμεσου ή/και έμμεσου εκφοβισμού
- **Υπερασπιστής του θύματος:** παρέχει άμεση ή έμμεση υποστήριξη στο θύμα. Προσπαθεί να σταματήσει την παρενόχληση και τον εκφοβισμό του θύματος
- **Παρατηρητής:** όταν αντιλαμβάνεται να λαμβάνουν χώρα επεισόδια επιθετικής παρενόχλησης και εκφοβισμού, τότε αποχωρεί ή παραμένει ουδέτερος παρατηρητής των επεισοδίων

Ερευνητικά δεδομένα

Διαφορές με βάση το φύλο και την ηλικία

- Λιγότερες αναφορές περιστατικών καθώς αυξάνεται η ηλικία των παιδιών.
- Αγόρια και κορίτσια, ανεξάρτητα από την ηλικία τους, έχουν τις ίδιες πιθανότητες να θυματοποιηθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

- Τα αγόρια υφίστανται κυρίως ανοικτές σωματικές επιθέσεις και απειλές, ενώ τα κορίτσια πέφτουν θύματα λεκτικών και έμμεσων μορφών παρενόχλησης.

Παράγοντες Κινδύνου

- **Δημογραφικοί Παράγοντες**
 - Ηλικία, φύλο, εθνικότητα, κοινωνικά σωματικά χαρακτηριστικά.
- **Ατομικοί Παράγοντες**
 - Σωματική αδυναμία, υποτακτικότητα, χαμηλή αυτοεκτίμηση.
 - Συναισθηματικές δυσκολίες, επίπεδα κοινωνικής επάρκειας, δυσκολίες επίλυσης προβλημάτων, προτίμηση στις στρατηγικές αντιμετώπισης προβλημάτων με έμφαση στο συναίσθημα, επιθετικές συμπεριφορές, διάρκεια θυματοποίησης.
- **Διαπροσωπικοί Παράγοντες**
 - Απόρριψη ομηλίκων, φτωχό δίκτυο κοινωνικής στήριξης, ποιότητα φιλικών σχέσεων, κοινωνική επάρκεια, κοινωνική απόσυρση.
- **Σχολικοί Παράγοντες**
 - Έμφαση στην ακαδημαϊκή επίτευξη, απουσία επίβλεψης ενηλίκων, η δόμηση και η δομή του σχολείου, το σχολικό κλίμα.
- **Οικογενειακοί Παράγοντες**
 - Τιμωρητικοί γονείς, συγκρουσιακό κλίμα μεταξύ των γονιών, απουσία δημοκρατικού και υποστηρικτικού κλίματος (με έμφαση στα όρια).

Ισχύουν τα παραπάνω για τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό;

Δεν γνωρίζουμε

Τι ξέρουμε για τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό;

Τα παιδιά που εκφοβίζονται ηλεκτρονικά τείνουν να :

Εκφοβίζονται και με τον παραδοσιακό τρόπο, εκφοβίζουν και τα ίδια με ηλεκτρονικό τόπο, έχουν δικό τους κινητό τηλέφωνο, παρουσιάζουν χαμηλούς σχολικούς βαθμούς και έχουν ασύρματο διαδίκτυο στο σπίτι.

Τα παιδιά που εκφοβίζουν ηλεκτρονικά τείνουν να :

Εκφοβίζουν και με τον παραδοσιακό τρόπο, είναι πιο πιθανό να εκφοβίζονται με ηλεκτρονικό τρόπο και έχουν δικό τους κινητό τηλέφωνο.

Παράγοντες πρόβλεψης για τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό:

- Πρόσβαση σε κινητό τηλέφωνο
- Απουσία κανόνων χρήσης του διαδικτύου στο σπίτι
- Ασύρματη σύνδεση στο σπίτι
- Συμπεριφορές παραδοσιακού τύπου εκφοβισμού
- Άρρεν, 14-16 ετών

- Σχολική επίδοση κάτω του μέσου όρου
- Μοναχικός και λιγότερο συνδεδεμένος με το σχολείο
- Μη υποστηρικτικό σχολικό περιβάλλον

Παράγοντες κινδύνου / Συμπεριφορές έκθεσης διαδικτυακά

- Η ύπαρξη ενός δραστήριου κοινωνικού προφίλ στο διαδίκτυο.
- Συμμετοχή σε: α) Clip-sharing SNS (You Tube, β) chat rooms, γ) διαδικτυακά παιχνίδια
- Η συχνότητα της online επικοινωνίας με φίλους
- Η προθυμία να αποκαλύπτει και να μοιράζεται προσωπικά δεδομένα

Οι νέοι άνθρωποι δεν κινδυνεύουν το ίδιο:

- **Ο γνώστης:** έχει αποτελεσματικές γνώσεις, δεξιότητες και αξίες για να πάρει τις σωστές αποφάσεις. Συνήθως είναι μεγαλύτερος ηλικιακά, έχει υγιείς σχέσεις με τους συνομηλίκους του, και γονείς που νοιάζονται. Μεγαλώνει σε κλίμα όπου καλλιεργείται η αυτονομία και το συναίσθημα της προσωπικής ευθύνης.
- **Ο αφελής:** δεν έχει επαρκείς γνώσεις και δεξιότητες για να πάρει τις σωστές αποφάσεις. Μικρότερος σε ηλικία. Οι γονείς είναι συνήθως υπερπροστατευτικοί ή αφελείς. Συνήθως έχει υγιείς σχέσεις με τους συνομηλίκους και καλές αξίες.
- **Ο ευπαθής:** Του λείπουν οι απαραίτητες γνώσεις. Διακατέχεται από «εφηβικό άγχος». Γονεϊκές διαφωνίες, Δυσκολίες στο σχολείο. Διάλυση μιας σχέσης. Η σχέση του με τους γονείς / συνομηλίκους περνάει μια άσχημη φάση. Βρίσκεται σε υψηλή αρνητική συναισθηματική διέγερση.
- **Ο εκτεθειμένος σε κίνδυνο:** Σε κίνδυνο και σε άλλες περιοχές της ζωής του. Βρίσκεται αντιμέτωπος με προκλήσεις αναφορικά με την ψυχολογική του κατάσταση και έχουν διαταραχτεί σοβαρά οι σχέσεις του με τους γονείς του, τους συνομηλίκους του και το σχολείο.

Επίπεδα Εφαρμογής Προγραμμάτων Παρέμβασης

- Προγράμματα σε επίπεδο ανάπτυξης πολιτικής κατά του εκφοβισμού (ηλεκτρονικού και μη)
- Προγράμματα σε επίπεδο γονέων
- Προγράμματα σε επίπεδο σχολείου
 - **Ατομικό:** εφαρμογή εξατομικευμένων παρεμβάσεων
 - **Τάξη:** εμπλουτισμός & παρεμβάσεις στο αναλυτικό πρόγραμμα
 - **Ολόκληρο το Σχολείο:** εφαρμογή συγκεκριμένης σχολικής πολιτικής-πρακτικής για την πρόληψη & αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς

Συμπεράσματα

- Η θυματοποίηση είναι μια μορφή επιθετικής συμπεριφοράς που βασίζεται στη διαφορά δύναμης και όχι στην έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Ενισχύεται όχι μόνο από τις συμπεριφορές των άμεσα εμπλεκόμενων, αλλά και από τους τρόπους που αντιδρά η ευρύτερη ομάδα των συνομηλίκων, από το ήθος του σχολείου και τις εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικές αξίες, οι οποίες συνδέονται με τη βία που εκδηλώνεται μέσα και έξω από το σχολικό χώρο.
- Δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί, χωρίς δυναμικές παρεμβάσεις, οι οποίες να αποβλέπουν στην αξιοποίηση του κρυμμένου ψυχοδυναμικού του σχολείου με σκοπό την αποδυνάμωση των μηχανισμών επιβολής εξουσιαστικής δύναμης εις βάρος ενός μεγάλου αριθμού ανίσχυρων μαθητών.

...Η συγκεκριμένη δράση θα έπρεπε να αποτελεί πρότυπο για τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου...

...Όταν κάποιος στην ηλικία σου, σου δίνει συμβουλές, τον ακούς πιο προσεκτικά και λαμβάνεις υπόψη ό,τι σου λέει...

...Μέσα από τις πρόβες που κάναμε για το βιντεάκι, ένιωσα όπως ένας ηθοποιός...

...Η ομαδική δουλειά με βοήθησε να κατανοήσω την έννοια της ομάδας και της συλλογικής προσπάθειας...

Έμαθα και προωθώ:

- Δεν γίνομαι αδιάφορος παρατηρητής ή συνένοχος.
- Δεν προωθώ μηνύματα σε βάρος γνωστών, φίλων, καθηγητών.
- Δείχνω **εγώ** το δρόμο και σπάω την αλυσίδα.

**stop Cyber
Bullying**
5^ο Λύκειο Λάρισας
Ομάδα Αγωγής Υγείας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

**Αξιολόγηση των δράσεων του
προγράμματος από τα μέλη της ομάδας
Καλλιτεχνικές δημιουργίες**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ PROJECT ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Η εμπειρία μου από την παρουσίαση του προγράμματος ήταν πολύ σημαντική γιατί έμαθα πάνω απ' όλα να συνεργάζομαι με τους συμμαθητές μου καθώς και να δημιουργώ μία παρουσίαση. Σημαντικό ήταν το γεγονός ότι ενημερώσαμε συμμαθητές μας αλλά και άτομα μικρότερης ηλικίας για να γνωρίζουν την ασφαλή χρήση του διαδικτύου καθώς και τρόπους αντιμετώπισης κυβερνοεκφοβισμού. Βασικότερη όμως εμπειρία που αποκόμισα ήταν οι γνώσεις που έλαβα αρχικά για να προστατεύσω τον εαυτό μου μέσω μηχανισμών που ούτε καν γνώριζα ότι παίζουν τόσο σημαντικό ρόλο, στην προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο. Παράλληλα γίνομαι φορέας των γνώσεων και εμπειριών αυτών για να βοηθήσω κι εγώ άτομα που έχουν ανάγκη.

Νικολέτα Γιανκιάκη

- 1) Έμαθα ότι είναι σημαντικό να προσέχουμε τη διαδικτυακή συμπεριφορά μας.
- 2) Μέσα από τα ερευνητικά προγράμματα διαπίστωσα πόσοι κίνδυνοι μας απειλούν στο χώρο του διαδικτύου.
- 3) Συνεισφέραμε στο να γνωρίσουν τα παιδιά των μικρότερων τμημάτων τους κινδύνους που ελλοχεύει το internet.
- 4) Έμαθα πώς να παρουσιάζω το αντικείμενο πάνω στο οποίο εργάστηκα.
- 5) Διεξήγαμε γόνιμο διάλογο για να λύσουμε τις απορίες των παιδιών που ενημερώσαμε.

Δώρα Γκουνιαρούδη

- 1) Έμαθα ότι πρέπει να λειτουργώ με περισσότερη ασφάλεια στο internet.
- 2) Συνεισφέραμε στο να συνειδητοποιήσουν οι νέοι τους κινδύνους που ελλοχεύει το internet.
- 3) Κατάλαβα πώς λειτουργεί το βιωματικό εργαστήριο.
- 4) Εξοικειώθηκα με τον τρόπο παρουσίασης.
- 5) Έμαθα να δουλεύω σε κλίμα συνεργασίας

Ματίνα Δρυστέλλα

Η ομάδα δούλεψε καλά, είχαμε συνοχή και καλή συνεργασία.

Αρτεμης Μπαλάνου

Το πρόγραμμα βοήθησε στην ενημέρωση των μαθητών για τους κινδύνους που ελλοχεύουν στο διαδίκτυο αλλά και τους τρόπους αντιμετώπισης αυτών. Μετά από αυτήν τη διοργάνωση απέκτησα πολλές εμπειρίες και έχω την άποψη πως τέτοιες δράσεις έπρεπε να υπάρχουν σε όλα τα σχολεία.

Βασίλειος Μπαρμπούζας

Το "μετείκασμα" του βιωματικού μας εργαστηρίου

Αφού σωρεύσαμε πλήθος απόψεων και ιδεών, κρατήσαμε το απόσταγμα αυτών και μεθοδεύσαμε τη μετακένωσή του, στους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου μας. Μία από τις εκφάνσεις της μεθόδου μας, υπήρξε η πραγματοποίηση ενός βιωματικού εργαστηρίου στο πλαίσιο της ημέρας ασφαλούς διαδικτύου. Στη θέση των δεκτών μας, βρέθηκαν παιδιά της Α' Λυκείου, τα οποία παρουσίασαν μηδαμινό «ιξώδες»

στην αποδοχή των ιδεών μας και παιδιά Β' και Γ' Λυκείου, τα οποία εξέλαβαν την παρουσίασή μας, μάλλον σαν ενδοφλέβια εισαγωγή ενέσιμων δεδομένων, δηλαδή ελάχιστα αξιόλογων στοιχείων, για τα οποία πληροφορούνταν ακούσια. Ωστόσο είμαστε σίγουροι, πως οι απόψεις μας άφησαν το δικό τους κατακάθι, το οποίο κάποια στιγμή θα λειτουργήσει σαν καταλύτης για την ασφαλέστερη περιδιάβαση στον κόσμο του διαδικτύου.

Νικολέτα Νταλαρίζου

Το πρόγραμμα συνέβαλε στην ενημέρωση των μαθητών για τους κινδύνους στο Διαδίκτυο και στη χρήση των κινητών και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.

Τα κέρδη όμως ήταν τεράστια και για εμένα. Απέκτησα μοναδικές εμπειρίες στον τομέα της επιμόρφωσης νέων, ενώ συνέβαλα στην δημιουργία προτάσεων από το σχολείο για την προστασία των νέων από το Διαδίκτυο. Η συνολική εμπειρία της οργάνωσης μιας τέτοιας δραστηριότητας θα αποδειχθεί πολύτιμη στον σχεδιασμό πειραματικών δράσεων. Πιστεύω μάλιστα ότι η συγκεκριμένη δράση θα έπρεπε να αποτελεί πρότυπο για τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου.

Η απόκτηση αλλά και μετάδοση των γνώσεων είναι εξίσου σημαντική.

Ευθύμης Σκούφας

Μέσω της δράσης μας τη μέρα ασφαλούς διαδικτύου θεωρώ πως τα παιδιά τα οποία μας παρακολούθησαν έλαβαν πολλά θετικά στοιχεία. Το βιωματικό εργαστήριο έδρασε με τον καλύτερο τρόπο ώστε να γίνουν γνωστοί στα παιδιά οι κίνδυνοι του internet. Δεν αποτρέψαμε με τις συζητήσεις μας τους μαθητές να χρησιμοποιούν το internet αντίθετα τους κάναμε να σκέφτονται την οποιαδήποτε κίνησή τους σε αυτό.

Κατά τη γνώμη μου ήταν επιτυχής η δράση μας.

Ειρήνη Συμεωνίδου

Προσωπικά πιστεύω ότι το πρόγραμμα αγωγής υγείας μου προσφέρει πολλά, αλλά και ως ομάδα έχουμε προσφέρει και προσφέρουμε πολλά στους συμμαθητές μας, μέσα από εμπειρίες που ζούμε. Όταν κάποιος στην ηλικία σου, σου δίνει συμβουλές, τον ακούς πιο προσεκτικά και λαμβάνεις υπόψη ό,τι σου λέει. Η εκδήλωση που οργανώσαμε ως πρόγραμμα μέσα στο σχολείο έκανε τα παιδιά να πάρουν στα σοβαρά το διαδίκτυο αλλά και τον εθισμό που προκαλείται από αυτό. Είμαστε μια ομάδα και όλοι μαζί συνεργαζόμαστε για να προστατέψουμε τα παιδιά, τους νέους και τους ίδιους τους γονείς οι οποίοι είναι τα πρότυπα. Ως εκπρόσωπος και μέλος του Προγράμματος συνιστώ να το ξεκινήσουν περισσότερα σχολεία. Δημιουργήσαμε video, αφίσες και μπλούζες και συνεχίζουμε...!!

Γιώργος Σύρμος

Μέσα από τη συμμετοχή μου στο πρόγραμμα αγωγής υγείας κατάφερα να ενημερώσω τόσο τους συμμαθητές και τους καθηγητές μου όσο και να ενημερωθώ εγώ η ίδια σχετικά με το "Cyber Bullying". Η άμεση παρουσίαση του προβλήματος συνέβαλε θετικά στην κατανόησή του από τους μαθητές και τους καθηγητές. Η ομαδική δουλειά με βοήθησε να κατανοήσω την έννοια της ομάδας και της συλλογικής προσπάθειας. Το αποτέλεσμα ήταν εξαιρετικό και μείναμε ικανοποιημένοι τόσο εμείς όσο και η κα. Γιαννακάκη (αρμόδια καθηγήτρια).

Ανδρονίκη Τσαγκαράκου

Η συμμετοχή μου στο πρόγραμμα Αγωγής Υγείας μου δίνει εφόδια για να προφυλάσσομαι στο κυβερνοχώρο, αλλά και τη χαρά και την ικανοποίηση να μπορώ να ενημερώνω τους συμμαθητές μου, να προφυλάσσονται και αυτοί. Εκτός από τις γνώσεις που πήρα, γνώρισα και άτομα που συνεργαστήκαμε και έτσι αυτό μας βοήθησε όλους να δούμε πώς είναι να κάνουμε ομαδικές δουλειές και εργασίες. Θα ήταν καλό να γινόταν πιο συχνά τέτοια προγράμματα για να μπορούν και άλλα παιδιά να μαθαίνουν και να μεταδίδουν αυτές τις γνώσεις σαν και εμάς.

Περικλής Τσάντζος

Από την συμμετοχή μου σε αυτό το πρόγραμμα πιστεύω πως ενημέρωσα τους άλλους αλλά και ενημερώθηκα για τα σημαντικότερα «παράθυρα» του διαδικτύου είτε αυτά είναι επικίνδυνα είτε όχι. Επίσης έμαθα πώς πρέπει να στεκόμαστε όταν παρουσιάζουμε ένα θέμα καθώς επίσης πώς θα πρέπει να διοργανώνεται μια παρουσίαση, είτε είναι στο σχολείο είτε όχι. Τέλος μέσα από τις πρόβες που κάναμε για το βιντεάκι, ένιωσα όπως ένας ηθοποιός...

Νικολέττα Τσιάνκη

Το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας είναι μια πρωτόγνωρη εμπειρία για μένα. Μέσω της έρευνας που κάναμε στο πλαίσιο του προγράμματος, μπόρεσα να αποκομίσω σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη σωστή χρήση του ίντερνετ αλλά και τους κινδύνους που κρύβει. Τα βιωματικά εργαστήρια που πραγματοποιήσαμε για την ενημέρωση των παιδιών σχετικά με τους κινδύνους του Facebook, μου έμαθαν πώς είναι να λειτουργείς ως μέλος μια ομάδας και να παρουσιάζεις το έργο σου. Τέλος η επικοινωνία και η ανταλλαγή απόψεων με παιδιά της ηλικίας μου, μου πρόσφερε ιδέες και καινούριους τρόπους αντιμετώπισης των κινδύνων που δεν είχα σκεφτεί.

Ελευθερία Τσιλίκη

Εγώ ως βοηθός στο τεχνικό μέρος της παρουσίασης είχα την ευκαιρία, χωρίς να έχω παρακολουθήσει τα κείμενα των συμμαθητών μου, μέσω των αρκετών ωρών επεξεργασίας των διαφόρων βίντεο να μάθω λεπτομερώς για τον ακριβή σκοπό της παρουσίασης των παιδιών, και για την εκπληκτική έρευνα που έκαναν πάνω στον κυβερνοεκφοβισμό και την αντιμετώπισή του. Από την μεριά, όσων παρακολούθησαν και συμμετείχαν στο τέλος της παρουσίασης με απόψεις και απορίες (workshop), πιστεύω πως εξέλαβαν αμέτρητες πληροφορίες για κινδύνους που δεν μπορούσαν να διανοηθούν καν ότι υπάρχουν.

Βαγγέλης Βαλασσόπουλος

Είναι πολύ όμορφο το συναίσθημα για έναν εκπαιδευτικό, να βλέπει τους μαθητές, τους οποίους καθοδήγησε, να μπορούν να σταθούν σαν επιμορφωτές-πολλαπλασιαστές μηνυμάτων υγιούς συμπεριφοράς στη χρήση των νέων τεχνολογιών και στη ζωή, με μεράκι, υπευθυνότητα και σοβαρότητα. Αισθάνεσαι επίσης την ικανοποίηση που απορρέει από την ομαδική εργασία, κατά την οποία εκπαιδευτικός και μαθητές αλληλεπιδρούν κερδίζοντας δεξιότητες για περαιτέρω δράση και πορεία. Προπαντός όταν το θέμα είναι το Διαδίκτυο-με τις ισχυρές δυνατότητες αλληλεπίδρασης που παρέχει, χαρίζοντας αυτοπεποίθηση, ευκαιρίες για εξέλιξη και για κοινωνικοποίηση-είναι πολύ σημαντικό το μήνυμα που περάσαμε ότι η πραγματικότητα υπερέχει και η ζωή δεν είναι παιχνίδι.

Αρχοντία Γιαννακάκη
συντονίστρια του Project

Καλλιτεχνικές δημιουργίες στο πλαίσιο του προγράμματος

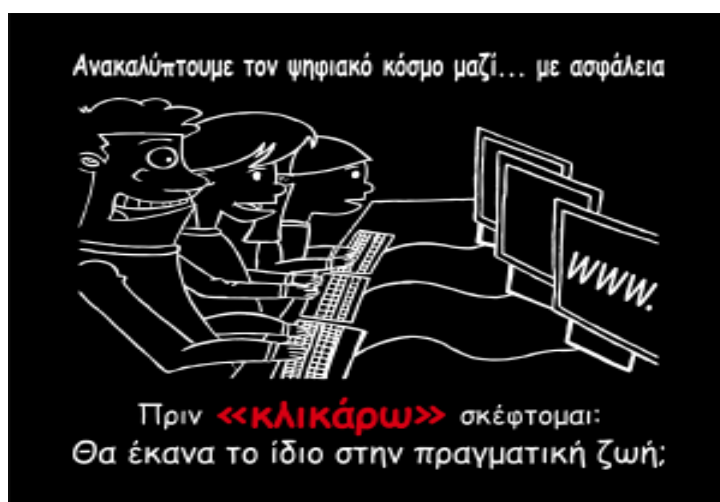
Ζωγραφική για την αφίσα της ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου 2012

Δώρα Γκουνιαρούδη-Ματίνα Δρυστέλλα

Αφίσα για την ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2012

Τεχνική επεξεργασία: Τάσος Πούλιος

Στάμπα μπλούζας σε σχέδιο των:

Δώρα Γκουνιαρούδη-Ματίνα Δρυστέλλα

ΣΚΙΤΣΑ

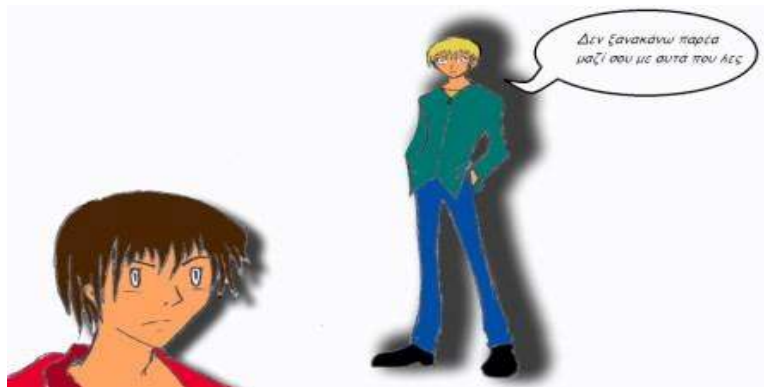
που σχεδιάστηκαν στο χαρτί κι επεξεργάστηκαν στο Photoshop για τη δημιουργία του βίντεο «**Stop Cyber Bullying**»

Σχεδιασμός σκίτσων-Επεξεργασία: Ν α π ο λ έ ω ν Μ ο υ λ ά ς

Κείμενα: Α ρ χ ο ν τ ί α Γ ι α ν ν α κ ά κ η

Η Άννα μπήκε στο προφίλ του Νίκου κι έστειλε προσβλητικά μηνύματα στους φίλους του...

...με αποτέλεσμα ο Νίκος να χάσει την παρέα του

Ο Τάσος, ο Μάνος κι ο Παντελής, βιντεοσκόπησαν γι' αστείο τη Μαρία κι έστειλαν το βιντεάκι στους συμμαθητές τους...

Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός είναι απαράδεκτος

...με αποτέλεσμα η Μαρία να νιώσει ντροπή και να μη θέλει να πάει σχολείο

Ο Δημήτρης είδε τον εαυτό του σε βίντεο με τίτλο «Ο πιο ξεκομμένος φλώρος του σχολείου» κι ακολουθεί μοναχική πορεία στη σχολική ζωή

Ο Φάνης που έγινε τραγούδι και μέσω του Facebook το έμαθε όλη η τάξη...

...απομονώνεται για ν' αποφύγει την κοροϊδία

Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός είναι απαράδεκτος

Ο καθηγητής που επιλέχτηκε κι εξωθήθηκε σε έξαλλες αντιδράσεις, διασύρεται στο You Tube χωρίς να το ξέρει, ικανοποιώντας την ανάγκη των μαθητών για εκτόνωση

Ο θρασύς άγνωστος συμμαθητής που δεν μπορεί ν' αντισταθεί σε κάθε είδους τρελή ιδέα και την προβάλλει σε όλο τον κόσμο μέσω του διαδικτύου, για να γίνει διάσημος αλλά και πιθανόν νομικά κολάσιμος

Θύτες, θύματα και παρατηρητές, μπερδεμένοι μέσα από τις οθόνες των κινητών και του διαδικτύου, σε μια αλυσίδα φόβου, τρόμου και σιωπής

*Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός είναι απαράδεκτος. **Δείξε εσύ το δρόμο.**
Φτιάξε την αλυσίδα της φιλίας, της συμφιλίωσης, της ανοχής στη διαφορετικότητα,
του σεβασμού, του γόνιμου διαλόγου, της διαδικτυακής ηθικής και του πολιτισμού
στο σχολείο*

Πριν **δημοσιεύσεις**
μπες στη **θέση** του άλλου
πριν σε βάλει η ζωή στη **θέση** του

5ο ΛΥΚΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ